



SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

SISUSTUSSUUNNITTELU STARK-ASIAKKAALLE

& maallemuutto tulevaisuudessa

TEKIJÄ/T:

Sanna Lappalainen, DAS17S, 07.05.2021

Koulutusala Kulttuuriala	
Tutkinto-ohjelma Muotoilun tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Sanna Lappalainen	
Työn nimi Sisustussuunnittelu STARK-asiakkaalle & maallemuutto tulevaisuudessa	
Päiväys 07.05.2021	Sivumäärä/Liitteet 47/1
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Stark Suomi Oy, Stark Kuopio	
Tiivistelmä Tämän opinnäytetyön aiheena on rintamamiestalon sisustussuunnittelu sekä maallemuuton näkymät tulevaisuudessa. Puu- ja rakennustarvikemyymäläketju Stark tarjoaa asiakkailleen sisustussuunnittelupalvelua yritys- sekä yksityisasiakkaille. Kuopion liikkeen asiakas tarvitsi suunnitteluapua rintamamiestalon remontointiin. Suunnittelun tavoitteena oli tuottaa asiakkaalle alustavat sisustussuunnitelmat, joihin sisältyvät keittiö, märkätilat, pohjakuvat ja visualisoinnit. Toisena tavoitteena oli selvittää maallemuuton tulevaisuuden näkymiä. Teoriaosiossa käydään läpi erilaisia tutkimuksia maallemuutosta. Näiden avulla kartoitetaan, millaisia ennusteita ja ajatuksia ihmisillä on maallemuutosta olemassa. Osiossa perehdytään lyhyesti myös rintamamiestalojen historiaan, sillä ne ovat oleellinen osa Suomen rakennushistoriaa ja ne ovat yleinen näky maaseudulla ja kaupunkien laitamilla. Opinnäytetyössä on tehty kaksi vaihtoehtoa ensimmäisen kerroksen sisustukseen sekä yksi suunnitelma toiseen kerrokseen. Ensimmäinen kerros sisältää kaksi erilaista keittiötä ja tilajakoa, jolloin asiakkaalla on valinnanvaraa suunnitelmien suhteen. Toinen kerros sisältää uuden märkätilan ja tilajaon. Suunnitelmat vastaavat toimeksiantajan tapaa tuottaa sisustussuunnitelmia asiakkailleen. Lopputuloksena on alustavat sisustussuunnitelmat, joissa on noudatettu asiakkaan toiveita ja tarpeita. Asiakas voi näiden suunnitelmien perusteella päättää, toteuttaako sisustuksensa Starkin asiakkaana.	
Avainsanat sisustussuunnittelu, uudistus, rintamamiestalo, tyyppitalo, maallemuutto	

Field of Study Culture	
Degree Programme Degree Programme in Design	
Author(s) Sanna Lappalainen	
Title of Thesis Interior design project for a STARK Customer & moving to the countryside in the future	
Date April 7, 2021	Pages/Appendices 47/1
Client Organisation /Partners Stark Suomi Oy, Stark Kuopio	
Abstract The subject of this thesis is to create an interior design plan for a type of Finnish detached house built after the Second World War and the outlook of moving to the countryside in the future in Finland. Building material retailer and distributor STARK offers interior design as part of their services to private and business customers. One customer from the Kuopio store needed help with the interior design for their detached house renovation. The goal was to produce preliminary interior plans, which includes the kitchen, bathroom, layout, and visualizations. The other goal was to examine the outlook of moving to the countryside in the future. The theoretical part of this thesis reviews previous studies regarding moving to the countryside, which shows the predictions and thoughts people have about the subject. This section also focuses briefly on the history of Finnish type of detached houses built after the Second World War. They are an integral part of Finnish history regarding buildings, and they are a common sight in the countryside and on the edges of cities. The result of this thesis are two design options for the first floor as well as one design option for the second floor. The first floor has two different kitchens and layouts, so that the customer has options to choose from. The second floor has a bathroom and a layout plan. The interior designing corresponds to how the company does interior design for their customers. This results in preliminary interior design plans that takes customers' needs and wants into account. The customer can then choose if they decide to continue the design process as a STARK customer.	
Keywords interior design, renewal, a Finnish type of detached house built after the Second World War, moving to the countryside	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	TYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	6
2.1	Aihe ja taustat	6
2.2	Tutkimusasetelma	6
2.3	Keskeiset käsitteet	7
3	MAALLE TAKAISIN MUUTTO TULEVAISUUDESSA	8
3.1	Kantar TNS Agrin tutkimus maalle muutosta	8
3.2	Sitran selvitys: Megatrendit 2020	9
3.3	Arctic Smart Village Oy:n markkinatutkimus	9
3.4	MDI:n väestöennuste vuoteen 2040	10
3.5	Päätelmät	13
4	RINTAMAMIESTALON HISTORIAA	15
5	ASIAKKAAN RINTAMAMIESTALO TOIMEKSIANTONA	17
5.1	Toimeksianto	17
5.2	Kohde ja käyttäjät	17
5.3	Alustavat tavoitteet	22
6	SUUNNITTELUPROSESSI	23
6.1	Lähtökohdat	23
6.2	Tilaohjelma	24
6.3	Materiaalit	27
6.4	Keittiön kalustesuunnitelma	28
6.5	Yläkerran kylpyhuoneen kalustesuunnitelma	30
6.6	Visualisoinnit	31
7	POHDINTA	42
	LÄHTEET	43
	KUVALÄHTEET	45
	LIITE 1: HUONEKORTIT	48

1 JOHDANTO

Toimeksiantajana opinnäytetyölle toimii Stark Kuopio. Tavoitteena on suunnitella Starkin asiakkaalle mieluisa rintamamiestalon uudistunut sisustus talon kahteen kerrokseen. Koko talo kaipaa uudistusta, mutta tässä työssä keskitytään ensimmäisen kerroksen keittiöön, märkätiloihin sekä huonejärjestykseen molemmissa kerroksissa. Toisena tavoitteena on selvittää, kuinka todennäköistä on, että tulevaisuudessa ihmisiä muuttaisikin kaupungin sijaan maalle.

Opinnäytetyön alkuosiossa käydään läpi ja pohditaan päätelmiä maalle muuton näkymistä tulevaisuudessa käyttäen erilaisia tutkimuksia lähteinä. Tiedonhaussa hyödynnän internetistä löytyviä eri tahojen teettämiä tutkimuksia. Suurimpia näistä ovat Maaseudun Tulevaisuuden teettämä kyselytutkimus (2019) sekä MDI:n väestöennuste (2019). Keskityn vain viimeaikaisiin tutkimuksiin, sillä väestöennusteita tehdään muutaman vuoden välein ja ne muuttuvat monien tekijöiden ja muuttujien takia joka kerta, kun uusi väestöennuste julkaistaan.

Suunnittelun kohteena on rintamamiestalo, joka on historiallisesti merkittävä rakennusmuoto Suomessa. Teen aiheesta taustatutkimusta, jotta saan syvempää ymmärrystä rintamamiestalon historiasta ja talon rakenteesta, mikä auttaa minua suunnittelutyössä. Tavoitteena on tehdä toimiva ja avoin nykyaikainen tilasuunnitelma rintamamiestaloon.

Opinnäytetyön lopputuloksena teen Starkin asiakkaalle kaksi vaihtoehtoa ensimmäisen kerroksen tiloista sekä yhden vaihtoehdon toisesta kerroksesta. Suunnitelmiin sisältyy pohjapiirustukset, seinäprojektiot keittiöistä ja yläkerran märkätilasta, huonekortit sekä visualisointikuvia, joista asiakas hahmottaa tilan ja materiaalit.

2 TYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

2.1 Aihe ja taustat

Opinnäytetyön aiheena on suunnitelman laatiminen rintamamiestalon kahden kerroksen tiloista Starkin asiakkaalle, sekä pohdintaa ja pieni tutkimusosio maalle takaisin muutosta tulevaisuudessa. Olessani Starkin työharjoittelijana sain ohjaajani kautta asiakkaan, joka tarvitsi suunnitelman talonsa remontointiin. Kiinnostuin kohteen suunnittelun laajuudesta ja siitä, että talo on rintamamiestalo.

Rintamamiestaloja ajatellen halusin myös omasta kiinnostuksestani liittää opinnäytetyöhön viimeaikaisiin tutkimuksiin nojaten pohdintaosion maalle takaisin muutosta tulevaisuudessa. Mietin, kuinka yleisiä rintamamiestaloja ovat maalla ja kaupunkien laitamilla, joten halusin selvittää, miksi ihmiset haluaisivat muuttaa maalle, jossa on oman kokemukseni mukaan paljon rintamamiestaloja. Kunnostaisiko osa näistä maalle muuttajista vanhan rintamamiestalon? Opinnäytetyössäni tutkin ja selvitän tilastojen ja kyselytutkimuksien avulla, minkälaisia ennusteita maalle muutosta on tulevaisuudessa ja kuinka todennäköisiä ne voisivat olla. Haluan tulevaisuuden suunnittelutöitä ajatellen ottaa asiasta selvää. Selvitykseni voi tuoda lisäarvoa maalle rakennettavien uusien sekä korjattavien talojen kartoittamisessa.

Opinnäytetyön tavoitteena on toteuttaa asiakkaille suunnitelmat talon kerrosten uusimiseen, jotta tilat tuntuvat nykyaikaisilta ja käytännöllisiltä. Asiakkaat pysyvät työssä anonyyminä, sillä asiakkaiden henkilötiedot eivät ole opinnäytetyölle oleellista. Asiakkaat saavat tarvittavat kuvat ja pohjapiirustukset suunnitelmasta, jolloin he voivat päättää, haluavatko jatkaa toteutusta Starkin asiakkaana.

Toisena tavoitteena on saada selville ihmisten näkemyksiä ja tilastojen tuloksia maalle muutosta erilaisten tutkimuksien ja aiheesta kirjoitettujen artikkeleiden avulla.

2.2 Tutkimusasetelma

Tiedonhankintaan käytän aiheeseen sopivia artikkeleita, kirjoja sekä julkaisuja.

Perehdyn rintamamiestaloja käsitteleviin kirjoihin, artikkeleihin ja opinnäytetöihin sekä maalle muuttoa käsitteleviin artikkeleihin ja tutkimuksiin.

Sovellan tutkimuksia rintamamiestalojen historiasta auttamaan syventämään ymmärrystäni rintamamiestalon sisustuksen suunnittelusta, jolloin saan tietämystä tarjota asiakkaan tarpeisiin, talon luonteeseen sekä rakenteisiin soveltuvaa uudistusta. Maalle muuton näkymien tutkiminen on hyödynnettävissä suunnittelutyössä kohdennettua markkinointia ja asiakaskunnan kasvattamista varten.

Tutkimuskysymykset:

Minkä ikäisiä ihmisiä maalle olisi muuttamassa?

Kuinka paljon heitä olisi ja ovatko ennusteet muuttajamääristä todennäköisiä?

Mitä syitä heillä voisi olla muuttaa pois kaupungista ja missä päin Suomea muutto on suositumpaa tai todennäköisempää?

Kuinka moni näistä muuttajista kunnostaisi vanhan talon tai rakentaisi uuden?

2.3 Keskeiset käsitteet

Rintamamiestalo = Toisen maailmansodan jälkeen vakiintunut yleinen talomalli. Täsmällisemmin voitaisiin puhua jälleenrakennusajan tyyppitalosta arkkitehtuurin ja Suomen historian näkökulmasta katsottuna. Yleisimmin rakennettu rankarunkoon laudoittamalla ja eristämällä sahanpurulla. (Rinne 2013, 16.)

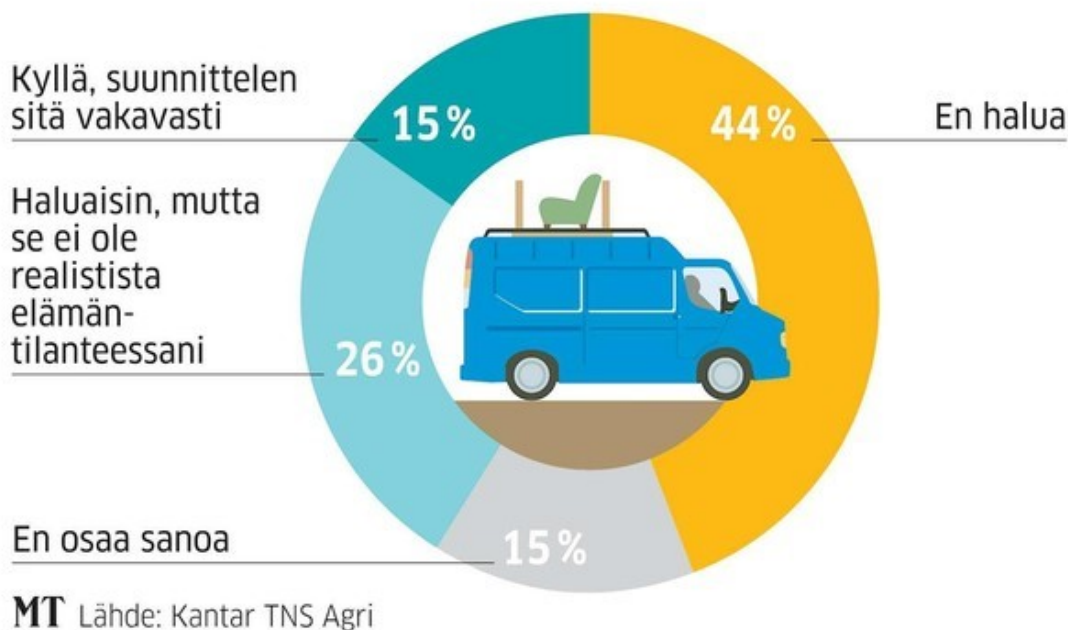
Tyypitalo = Kaikkien rakentajien käytettävissä olevan yleiskäyttöisen talomallin mukaan rakennettu talo. Piirustusten lisäksi suunnitelmat sisältävät yleensä yksinkertaisen työselityksen ja ainemenekkilaskelmat, jolloin minimoidaan hukkamateriaalien syntyminen. Tyypitalo eroaa nykyisistä talomalleista täysin, sillä talotehtaalta ei voi saada pelkkiä suunnitelmia. (Wikipedia 2021.)

Megatrendi = Useista ilmiöistä koostuva yleinen kehityssuunta. Megatrendit ovat tuttuja asioita, muutoksia, joita tapahtuu jo nyt ja hyvin todennäköisesti myös huomenna. Usein niiden nähdään tapahtuvan globaalisti ja kehityssuunnan uskotaan jatkuvan usein samansuuntaisena. Ne antavat hyvän kuvan laajoista tulevaisuuden muutoksista, joita voidaan lähteä tarkentamaan edelleen tarkemmilla trendeillä, heikoilla signaaleilla ja jännitteiden tarkastelulla. (Dufva 2020, 6.)

3 MAALLE TAKAISIN MUUTTO TULEVAISUUDESSA

3.1 Kantar TNS Agrin tutkimus maallemuutosta

Haaveiletko muutosta maaseudulle?



Kuva 1. Kaavio Maaseudun Tulevaisuuden kyselyn vastauksista (Vainio & Pesonen 2019)

Maaseudun tulevaisuus teetti vuonna 2019 joulukuussa tutkimuksen suomalaisten haaveista muuttaa maalle. Kyselyyn vastasi 1 098 suomalaista ja tulosten virhemarginaali on koko kansan vastausjakauman osalta kolme prosenttiyksikköä. (Vainio & Pesonen 2019).

Tutkimuksen mukaan yrittäjistä lähes kolmasosa, 45–64-vuotiaista viidesosa ja kaikista suomalaisista lähes kuudesosa suunnittelee maalle muuttoa vakavasti. Heitä, jotka haaveilevat maallemuutosta, mutta se on tämänhetkisessä elämäntilanteessa heille epärealistista, on 26 prosenttia. Maalle ei halua muuttaa 44 prosenttia vastaajista. Kuvassa 1 on kaavio vastauksista. (Vainio & Pesonen 2019.)

Alueellisia erojakin löytyy. Maaseutumaaisissa kunnissa asuvilla on eniten vakavia ajatuksia maallemuutosta: heistä 36 prosenttia haluaa muuttaa maalle. Kaupunkimaaisissa kunnissa taas haaveillaan enemmän kuin haluttaisiin vakavasti muuttaa: lähes joka kolmas haaveilee muutosta. Suurin ryhmä, joka ei halua muuttaa maalle, löytyy pääkaupunkiseudulta. Heistä 59 prosenttia ei halua muuttaa. Kolmasosa haaveilee muutosta, mutta pitää sitä epärealistisena. (Vainio & Pesonen 2019.)

Muita tutkimuksesta saatuja tuloksia oli, että Pohjois- ja Itä-Suomessa ajatus maallemuutosta on suosittumpaa kuin Etelä-Suomessa. Hyvä- ja huonotuloisissa ei ollut suuria eroja; heistä melkein yhtä moni miettii maallemuuttoa. Keskustaa ja perussuomalaisia äänestävillä on suurimmat haaveet muutosta, kun taas Ruotsalaista kansanpuolelta (RKP) äänestäneissä pienimmät. Vihreitä, Vasemmistoliittoa ja RKP:tä äänestävistä yli puolet ei halua muuttaa maalle. Kristillisdemokraatteja äänestäneistä 22 prosenttia suunnittelee vakavasti, mutta neljännes ei osaa sanoa. (Vainio & Pesonen 2019.)

3.2 Sitran selvitys: Megatrendit 2020

Sitran raportissa tutkitaan megatrendejä ja niiden välisiä jännitteitä tulevaisuudesta. Yksi keskeisistä trendeistä, liittyen väestön ikääntymiseen ja monimuotoistumiseen, on väestön keskittyminen muutamille alueille: kasvukeskuksien ulkopuolelle jääneissä alueissa väestö vähenee ja ikääntyneen väestön osuus kasvaa (Dufva 2020, 22).

Toinen keskeinen aiheeseen liittyvä trendi on kaupungistumisen jatkuminen. Tämä on nähtävissä myös globaalisti: muutto tapahtuu maalta kaupunkiin. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2050 lähes 70 prosenttia koko maailman ihmisistä asuu kaupungeissa. (Dufva 2020, 22).

Jaottelu kaupungin ja maaseudun välillä on kuitenkin luonut keinotekoisen jaon, joka herättää harhaanjohtavia mielikuvia täysistä megakaupungeista ja autioituvista kylistä. Todellisuudessa monipaikkaisuus, jolla tarkoitetaan asumista ja työssä käymistä useissa paikoissa, on yleistynyt pitkään. Myös esimerkiksi mahdollinen kotimaan matkailun lisääntyminen ympäristösyistä sekä maatalouden monimuotoistuminen saattavat lisätä työvoiman tarvetta maaseudulle. (Dufva 2020, 24–25.)

3.3 Arctic Smart Village Oy:n markkinatutkimus

Kestävää kehitystä ja maaseudun houkuttelevuutta kehittävä Arctic Smart Village Oy tilasi Metropolia Ammattikorkeakoululta vuoden 2020 toukokuussa tutkimuksen osana HIPPA -Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla -hanketta. Siinä tutkittiin suomalaisten ajatuksia maalle muuttamisesta. Kyselyyn vastasi 384 ihmistä. Vastauksista suurin osa tuli Uudeltamaalta. (EPressi 2020.)

Kyselyn mukaan 70 prosenttia suomalaisista on kiinnostunut maallemuutosta. Vastaajista 281 oli kiinnostunut tai erittäin kiinnostunut. Kaksi kolmasosaa on harkinnut muuttamista, jos luvuista poistetaan maalla asuvat. Yli 30-vuotiaiden perheellisten ja 40–80 000 euroa vuodessa tienaaavien ryhmien kohdalla kiinnostus muuttamiseen kasvaa merkittävästi. (EPressi 2020.)

Lisäksi kyselystä selvisi, että asuinpaikka voi sijaita kauempana isoista kaupungeista. Tärkeimmät asiat, joita ihmiset kaipaavat asuinpaikaltaan ovat rauhallisuus, luonnonläheisyys ja turvallisuus. Palveluista tärkein on ruokakauppa, jonka toivottiin sijaitsevan noin viiden kilometrin säteellä kodista. Toiseksi tärkeimpänä pidettiin myös peruskoulua sekä kirjastoa, vaikka kirjastoa ei loppujen lopuksi käyttäisi niin usein. Muita palveluita, joiden läheisyyttä ei pidetty tärkeänä olivat mm. vaatekaupat, lukio, ravintolat, kulttuuri- ja kampaamopalvelut. (EPressi 2020.)

Koska tutkimus tehtiin koronaepidemian aikana, siinä kysyttiin myös koronan vaikutusta muuton harkitsemiseen. Koronan vaikutus muuton harkintaan oli kuitenkin pieni, sillä vain 13 prosenttia vastaajista harkitsi muuttoa erityisesti epidemian takia. (EPressi 2020.)

Kyselyn mukaan esteinä maallemuutolle ovat työhön liittyvät asiat. Yleisimpiä syitä olivat pitkät etäisyydet ja sopivan asunnon löytäminen. Myös palveluiden puute nousi esille, mutta niitä vastaajien mukaan käytetään kuitenkin harvoin. Lisäksi kysyttiin vastaajien mielipidettä etätöihin, josta selvisi,

että 69 prosenttia vastaajista on kokeillut etätöitä ja puolet heistä voisi tehdä etätöitä pysyvästi. Selvisi, että etätöiden yleistyminen voi näkyä lisääntyvänä maallamuutona, kunhan samalla huolehditaan sopivien asuntojen rakentamisesta. (EPressi 2020.)

3.4 MDI:n väestöennuste vuoteen 2040

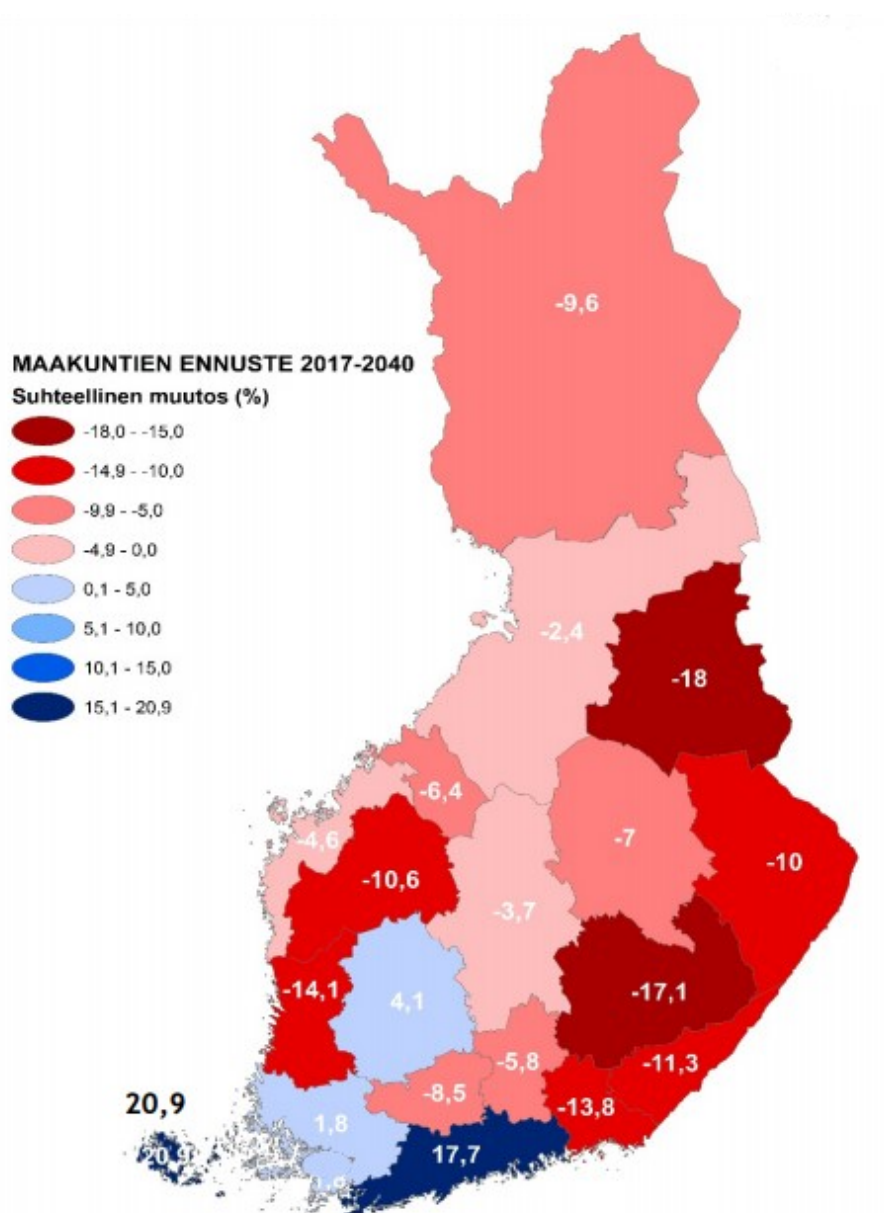
Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI laski vuonna 2019 omat väestöennusteensa maakunnissa perustuen aluekehityskulkuun, joka taas perustuu vuosien 2015–2018 kehityksestä johdettuihin oletamuksiin (MDI 2019). MDI (2019) huomauttaa vielä että:

Ennusteen toteutumisen ja oletusten kannalta tärkeimpiä vaikuttavia tekijöitä ovat ennustejakson aikana maahanmuuton määrä ja syntyvyyden kehitys. Positiiviset ja negatiiviset muutokset molempien tekijöiden osalta voivat vaikuttaa merkittävästi alueiden tulevaan väestönkehitykseen.

Tämän maakuntaennusteen mukaan vuosien 2017–2040 aikana väkiluku kasvaa vain neljässä maakunnassa: suhteellisesti eniten Ahvenanmaalla sekä Uudellamaalla, maltillisesti Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Kaikissa näissä neljässä väkiluku kasvaa yhteensä 328 000 asukkaalla. Näissä kunnissa väestönkehitys perustuu muuttoihin muista maakunnista sekä etenkin ulkomailta. (Maakunnittaiset ennusteet – Kooste MDI:n maakuntien väestöennusteesta vuoteen 2040 2019.)

Tilanne on päinvastainen muissa kunnissa, joissa väkiluku laskee. Seitsemässä kunnassa väkiluku laskee yli 10 prosentilla, Kainuussa ja Etelä-Savossa jopa yli 15 prosentilla (kuva 2). 15 maakunnassa väkiluku laskee siis yhteensä melkein 240 000 asukkaalla. Näissä kunnissa erittäin negatiivinen luonnollinen väestönlisäys (syntyvyys ja kuolevuus) on yksi suurimmista syistä supistuvaan väkilukuun. Muuttotappioita on korvannut nettomaahanmuutto, joka on ollut väkilukua kasvattava tekijä kaikissa maakunnissa. (Maakunnittaiset ennusteet – Kooste MDI:n maakuntien väestöennusteesta vuoteen 2040 2019.)

Ennusteesta selviää myös, että vuonna 2040 kuuden suurimman maakunnan alueella asuu 69 prosenttia suomalaisista. Väkiluvultaan pienimmissä 13 kunnassa asuu vuonna 2040 vähemmän asukkaita kuin Uudellamaalla yhteensä. Ennusteen mukaan väestönkehitys painottuu erityisesti kasvukolmion (Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, pois lukien Kanta-Häme) ja Ahvenanmaan alueelle. (Maakunnittaiset ennusteet – Kooste MDI:n maakuntien väestöennusteesta vuoteen 2040 2019.)



Kuva 2. Maakuntien ennuste 2017–2040 (Maakunnittaiset ennusteet – Kooste MDI:n maakuntien väestöennusteesta vuoteen 2040 2019)

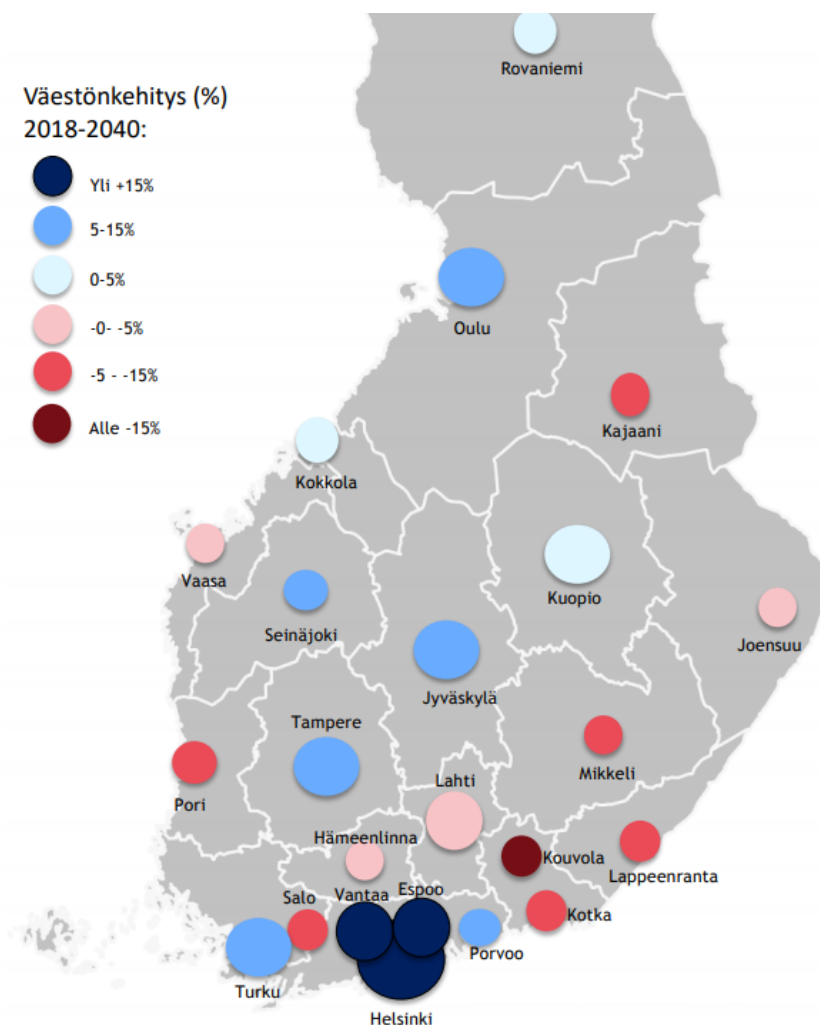
Lisäksi MDI on laskenut erikseen maakuntakeskusten väestöennusteen 2040, johon kuuluu C23-maakuntien, eli 21 suurimman kaupungin sekä Kokkolan ja Kajaanin, keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta. Työssäkäyntialueet ovat kuntia, jonka työllisistä asukkaista yli 10 % pendelöi keskuskaupunkiin töihin. Pendelöinti tarkoittaa työskentelyä asuinkunnan ulkopuolella. Siinä tarkastellaan vielä yksityiskohtaisemmin jokaisen kunnan isoimpien kaupunkien ja sen ympäröivän seudun kehitystä. Ennusteet perustuvat aluekehityskulkuun, joka perustuu 2010-luvun lopun kehityksestä tehtyihin oletuksiin (Maakuntakeskusten väestöennuste 2040 – C23-maakuntien keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta 2019.)

Tutkimuksessa havaittiin, että maan sisäinen muuttoliike keskittyy suuriin ja osaan keskisuurista kaupunkiseuduista 2010-luvulla. MDI:n ennusteen mukaan väestö keskittyy koko maassa kohti ydin-kaupunkia ja ydinkaupunkiseutuja. Uusi huomattava muutos aikaisempaan kehitykseen verrattessa on se, että kasvavienkin maakuntien (Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi) reuna-alueet supistuvat

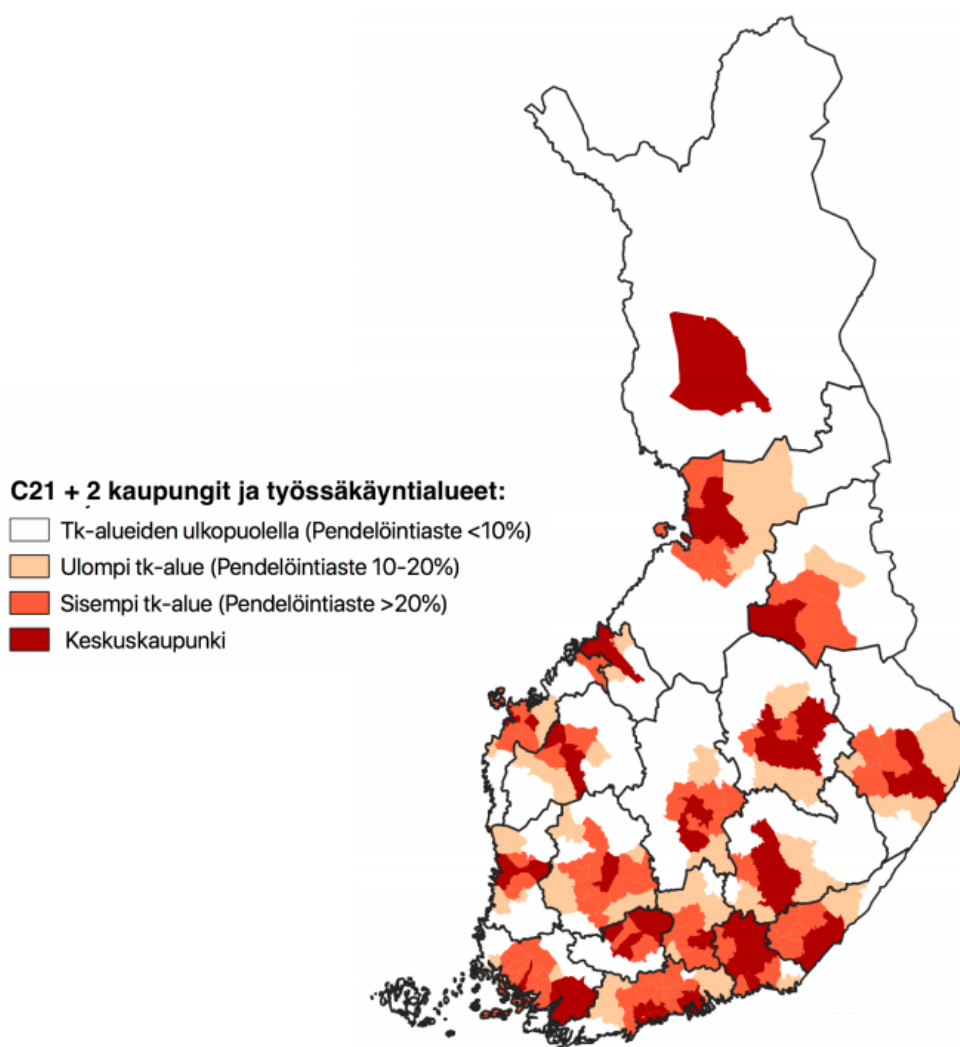
melko voimakkaasti. Kun katsotaan kokonaiskuvaa väestönkehityksessä, huomataan, että väestöllisessä kilpailukyvyssä keskusalueet menestyvät paremmin kuin niitä ympäröivä maakunta. Vaarassa ovatkin juuri ne maakuntien reuna-alueet, jotka eivät kuulu mihinkään suuren kaupungin työssäkäyntialueeseen (kts. kuva 4). (Maakuntakeskusten väestöennuste 2040 – C23-maakuntien keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta 2019.)

MDI:n ennusteen mukaan vuosien 2018–2040 välisenä aikana 12 kaupunkia kasvaa. Suurinta kasvu on pääkaupunkiseudulla, jossa kaikki kaupungit kasvavat yli 20 %. Vahvaa kasvua suurista kaupungeista on nähtävissä Tampereella ja Turussa, maltillisempaa Oulussa ja Jyväskylässä. Suhteellisen vahvaa kasvua muista kaupungeista on Porvoossa ja Seinäjoella, yleisesti kasvavia ovat myös Kuopio, Rovaniemi ja Kokkola. (Maakuntakeskusten väestöennuste 2040 – C23-maakuntien keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta 2019.)

Kääntöpuolena vuosien 2018–2040 välisenä aikana väestö vähenee 11 kaupungissa. Ennusteen mukaan maltillista väestön vähenemistä tapahtuu Vaasassa, Joensuussa ja Lahdessa. Kohtalaisen paljon vähenemistä on Hämeenlinnassa ja Lappeenrannassa, sekä merkittävää vähenemistä on mm. Porissa, Kajaanissa, Salossa, Kouvolassa, Kotkassa ja Mikkeliissä. (Maakuntakeskusten väestöennuste 2040 – C23-maakuntien keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta 2019.)



Kuva 3. Kaupunkiseutujen väestönkehitys 2018–2040 (Maakuntakeskusten väestöennuste 2040 – C23-maakuntien keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta 2019)



Kuva 4. Työssäkäyntialueet (Maakuntakeskusten väestöennuste 2040 – C23-maakuntien keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta 2019)

3.5 Päätelmät

Näistä tutkimuksista voitaisiin päätellä ainakin se, että maaseudulla nähdään potentiaalia ja mahdollisuuksia, mutta todellisuudessa ainakaan nuoria maallennuutto ei paljoa kiinnosta. Maallennuutto voi monelle olla epärealistista esim. työn takia tai siksi, että heillä on kaikki sukulaiset ja ystävät kaupungissa.

Maalle todennäköisimmin muuttaisi vähän vanhempi, noin keski-ikäinen henkilö, jolla on mahdollisuus etätyöhön tai työllistymiseen uudessa asuinpaikassa. Etätyö on yleistymässä kovaa vauhtia ja vuosi 2020 näyttikin, miten pandemian aikana etätyö antaa mahdollisuuden työskennellä turvallisesti muualla kuin työpaikalla.

Yleisestikin ottaen alle 30-vuotiaiden ensiasunnon ostajien määrä on romahtanut ja nuorisotyöttömyysluvut ovat korkealla, mikä taas entisestään vaikeuttaa maallennuuttohaaveen toteuttamista (YLE 2016). Työllistymismahdollisuuksia löytyy kuitenkin matkailu- ja ravintolapalveluiden alalta, jolla on hyvät mahdollisuudet tarjota hiipuville kunnille elämisen edellytyksiä (YLE 2020).

Ennusteet muuttajamääristä voivat antaa jotakin suuntaa sille, miten asuttuna tai asumattomana, maaseutu pysyy. Tilastotkaan eivät aina ole täysin tarkkoja ja niissä pitää ottaa huomioon, että ainakin virallinen kotipaikka määrää sen, miten väestöennusteet ylipäänsä lasketaan. Tilastot eivät huomioi esim. kesäksi mökille muuttajia ja sen vaikutusta pienemmän paikkakunnan työllisyyteen ja talouteen. (YLE 2020.) Tällä hetkellä tilastot kuitenkin näyttäisivät menevän siihen suuntaan, että maaseudulta muuttaa jatkuvasti ihmisiä yhä enemmän ydinkaupunkeihin ja niiden laitamille, mikä taas johtaa siihen, että myös suurin osa palveluista siirtyy sinne.

Syitä kaupungista pois muuttoon voi olla monenlaisia. LähiTapiolan Arjen katsaus -kyselytutkimuksen mukaan syitä muuton harkinnalle ovat olleet rauhallisempi elämänrytmi, halvemmat asumiskustannukset, hyvät ulkoilumahdollisuudet sekä väljempi asuminen. Kyselyyn vastanneista 31 % kaupungissa asuvista on harkinnut muuttoa kaupungin ulkopuolelle. (LähiTapiola 2020.)

Todennäköisin maallemuuttoalue on Pohjois- ja Itä-Suomessa, sillä ajatus muutosta oli siellä suositumpaa kuin Etelä-Suomessa. Oma näkemykseni kuitenkin on, että maalle voi muuttaa missä päin Suomea tahansa, sillä maaseutumaista aluetta ja maallemuutosta haaveilevia löytyy ympäri Suomen.

Vanhojen talojen kunnostajien määrää on vaikeampi ennustaa, sillä missään ei ole tarkkaa lukua rakennetuista vanhoista taloista. Vanhoja rakennuksia on rakennettu ennen tilastointia ja rakennuslupia, mikä hankaloittaa tietenkin tarkan lukumäärän laskemista. Yliarkkitehti Raija Seppänen Maa- ja metsätalousministeriöstä näkee maaseudulla toivoa, vaikkei siellä asuttaisikaan vakituisesti. Ministeriön teettämän kyselyn mukaan jopa 70 % vastaajista pitää tyhjillään olevaa rakennustaan esim. kesämökinä tai kakkosasuntona. (Tapio 2015.)

Voikin olla järkevämpää rakentaa aivan uusi talo maalle, jos vanha rakennus alkaa olla siinä kunnossa, että sen korjauttaminen olisi hankalampaa ja kalliimpaa kuin uuden talon rakennuttaminen. Moni kuitenkin haluaa säilyttää vanhan talon, jos se on mahdollista, sillä niihin liittyy monilla muistoja lapsuudesta tai niiden historia kiinnostaa yleisesti. Tulevaisuudessa yksi mahdollisuus voikin olla teettää esim. perinteitä kunnioittava uudenaikainen talosuunnitelma, joka toteutetaan nimenomaan maalle.

Tämän opinnäytetyön toimeksiannon asiakkaalla tilanne oli kuitenkin se, että heidän rintamamiestalonsa on hyväkuntoinen, joten he haluavat lähteä olemassa olevaa rakennusta uudistamaan ja korjaamaan.

Suunnittelutyötä ajatellen maallemuuttoon liittyviä tietoja voi hyödyntää kohdennetun asiakaskunnan löytämiseen, jolloin esim. Stark voisi saada lisämyyntiä rakennus- ja sisustustuotteiden kaupoista. Myöhemmin tietoja voisi myöskin hyödyntää uudenlaisen maalaistalomallin suunnittelussa. Ennusteita tehdään kuitenkin muutamien vuosien välein, joten tutkimustieto vanhenee suhteellisen nopeaa tahtia. Juuri tämän kyseisen asiakkaan suunnittelutyössä en päässyt tutkimustietoa hyödyntämään, sillä he omistivat asunnon jo.

4 RINTAMAMIESTALON HISTORIAA

Jälleenrakennuskausi liittyy vahvasti rintamamiestalojen historiaan. Tämä ajanjakso alkoi talvisodan päätyttyä vuonna 1940, päättyen arviolta vuoteen 1952, jolloin järjestettiin Helsingin olympialaiset ja sotakorvaukset Neuvostoliitolle saatiin suoritettua. Tietyillä alueilla jälleenrakentaminen jatkui jopa 1950-luvun loppuun, sillä Helsingin pommisuojoissa tai muissa tilapäisasunnoissa asui vielä vuoteen 1956 asti ihmisiä. (Arkkitehtuurimuseo julkaisupäivä tuntematon.)

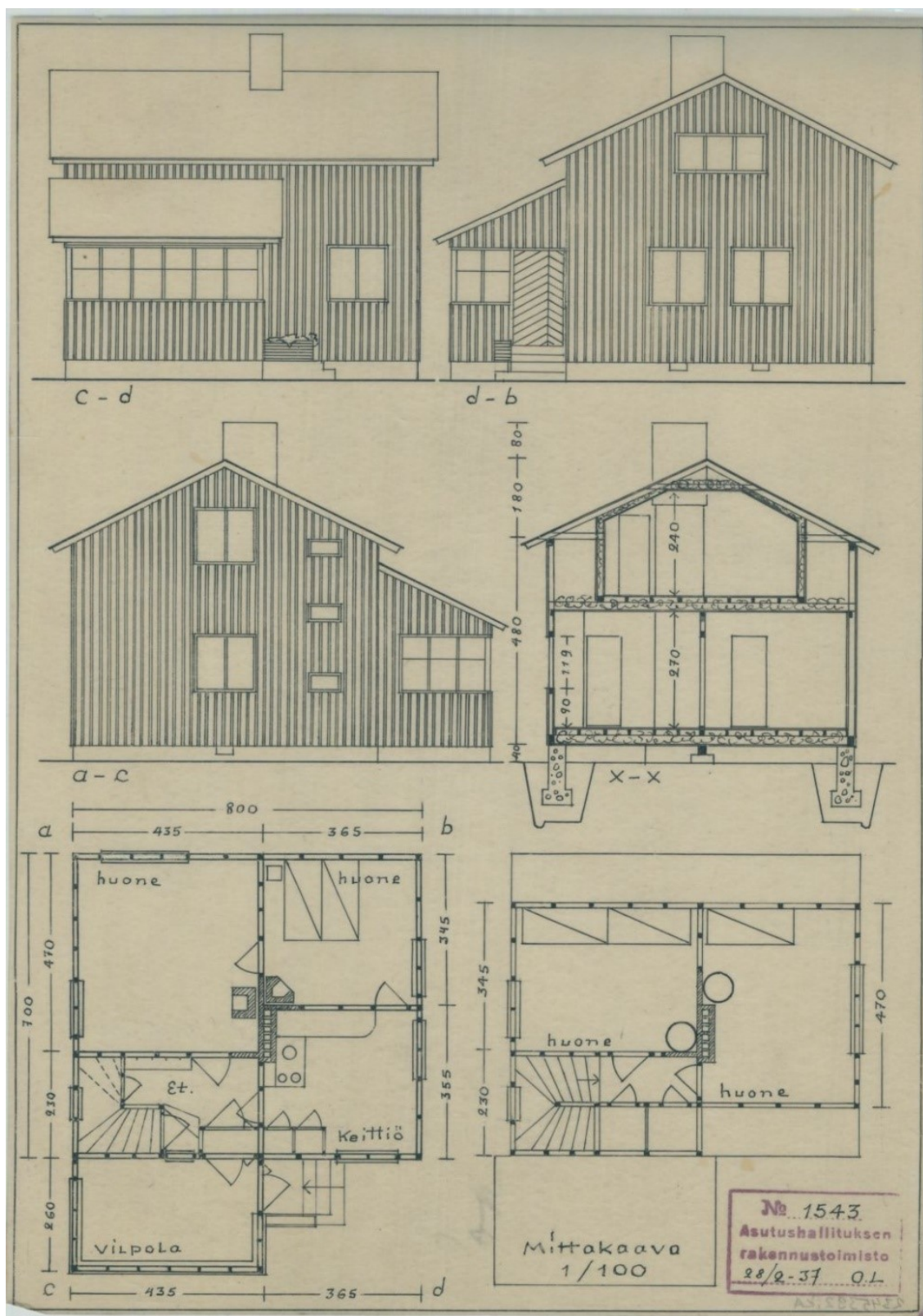
Jälleenrakentaminen keskittyi ensisijaisesti maaseudulle, sillä maan väestöstä kaksi kolmasosaa asui 1950-luvun alussa siellä. Suomen maatalousvaltaisen elintarviketuotannon kannalta oli välttämätöntä saada maaseutu pikaisesti elvytettyä. Tästä syystä pientalorakentamisesta tuli vallitseva rakennusmuoto jälleenrakennuskauden asuntorakentamisessa. (Arkkitehtuurimuseo julkaisupäivä tuntematon.)

Materiaalipulan takia oli tärkeää tehdä rakentamisesta organisoidumpaa, jotta kotinsa menettäneet ja evakkoon joutuneet saataisiin nopeasti asutetuksi. Maatalousministeriön asutusasiainosasto (ASO) päätti suurista linjoista, ja Suomi jaettiin 21 asutustoimikuntaan, jotka jakoivat ja hankkivat tontteja niitä tarvitseville. (Rinne 2013, 21.)

Uudenaikaista talotyyppiä oli hahmoteltu jo ennen sotaa 1930-luvulla, ja sodan jälkeen piirustuksia muokattiin ottamalla huomioon pula-aika, joka teki suunnitelmista yksinkertaisempia. Joissakin taloissa myös esiteltiin vaiheittaisen rakentamisen mahdollisuus. Vuonna 1940 julkaisussa nimellä ”Siirtoväen pika-asutustoimintaa varten suunniteltuja rakennuspiirustuksia” esitettiin ensimmäiset noin kaksikymmentä tyyppitalojen suunnitelmaa. (Rinne 2013, 22.)

Ensimmäiset talomallit olivat yksinkertaisimmillaan yksikerroksisia, ja niissä oli huone ja keittiö. Taloon saatettiin samalla rakentaa ullakkokerros, joka myöhemmin muutettiin asutuskelpoiseksi esim. vuokralaisille. (Rinne 2013, 23.) Tiilipulan takia taloon oli mahdollista rakentaa vain yksi savupiippu, joten se oli järkevää asettaa keskelle taloa lämmön tasaisen jakautumisen takaamiseksi. Tästä johdettiin talojen lähes neliömäinen muoto. (Arkkitehtuurimuseo julkaisupäivä tuntematon.)

1950-luvulla talon koko kasvoi ja materiaalit paranivat. Talon eteen saatettiin tehdä suuri kuisti, etupihaa päällystettiin liuskekivillä ja ulkoseinän rappaus oli taidokkaasti tehty. (Rinne 2013, 23.) Jyrkkäkattoinen, rankarunkoinen ja noppamainen jälleenrakennusajan tyyppitalo vallitsi omakotitalon perusmallina läpi koko 1950-luvun. Maaseudun asuntopulan helpottumisen jälkeen rakentaminen keskittyi kaupunkeihin, joihin syntyi rintamamiestaloilla täytettyjä kaupunginosia. (Rinne 2013, 17.)



Kuva 5. Asutushallituksen tyyppi "Er.As.tyyppi no 4" vuodelta 1937 (Wikipedia julkaisuaika tuntematon)

5 ASIAKKAAN RINTAMAMIESTALO TOIMEKSIANTONA

5.1 Toimeksianto

Starkilla työharjoittelussa ollessani sain sisustussuunnittelijalta asiakkaan, joka oli pyytänyt suunnitteluapua heidän rintamamiestalonsa uudistamiseen. Aluksi he olivat tarvinneet kellarin märkätiloihin suunnitteluapua, sillä he remontoivat sen ensin. Työn siirtyessä minulle oli kellari jo suunniteltu ja remontti aloitettu, joten minun suunniteltavaksi jäivät tilat, joiden toteutuksella ei ollut niin kiire.

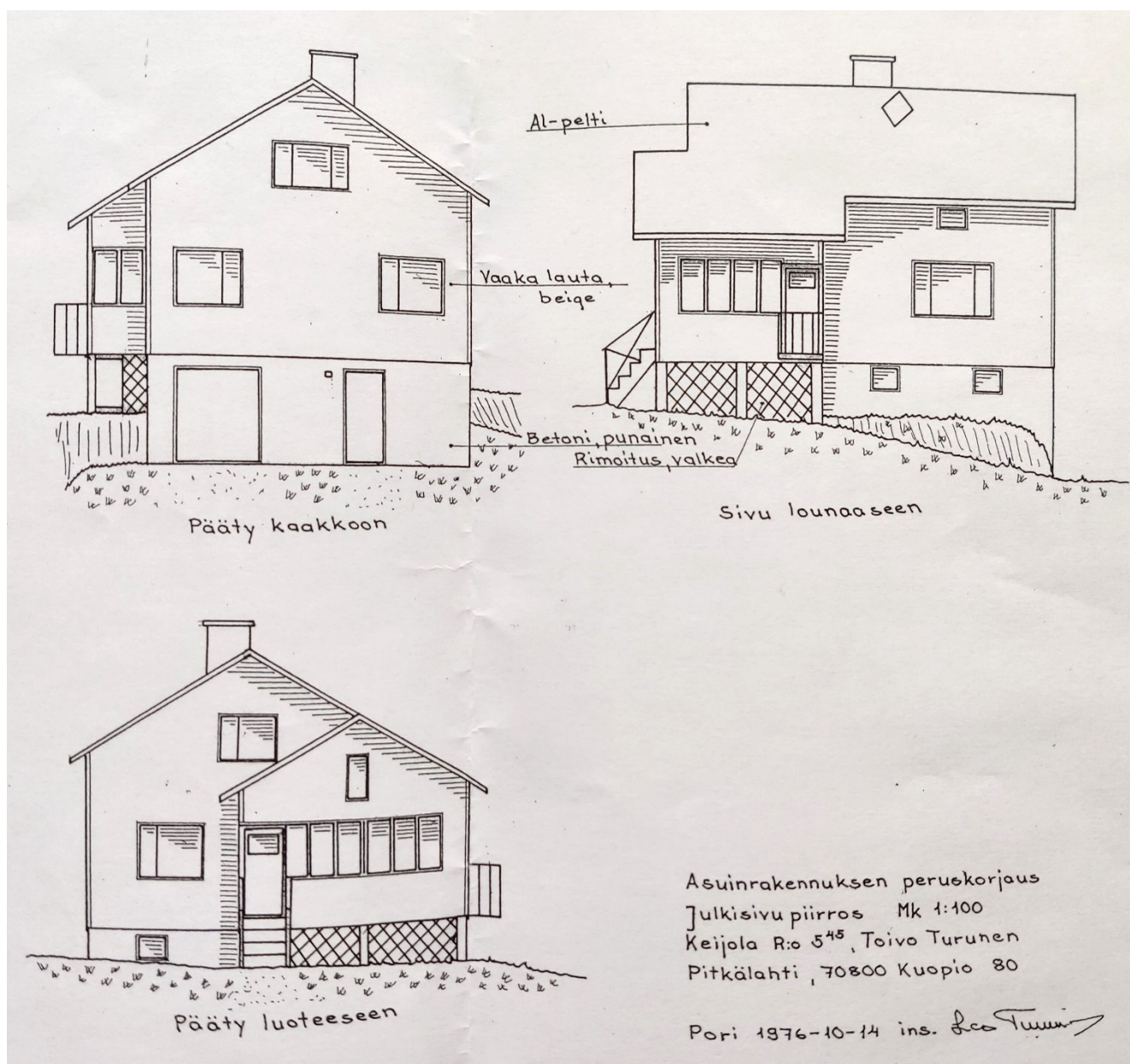
Tehtävänannoksi sain siis rintamamiestalon ensimmäisen ja toisen kerroksen sisustussuunnittelun, johon sisältyy tilajaon, keittiön, yläkerran uuden märkätilan ja huoneiden säilytystilojen suunnittelu. Sain vapaat kädet työn suunnitteluun ja tekoon.

5.2 Kohde ja käyttäjät

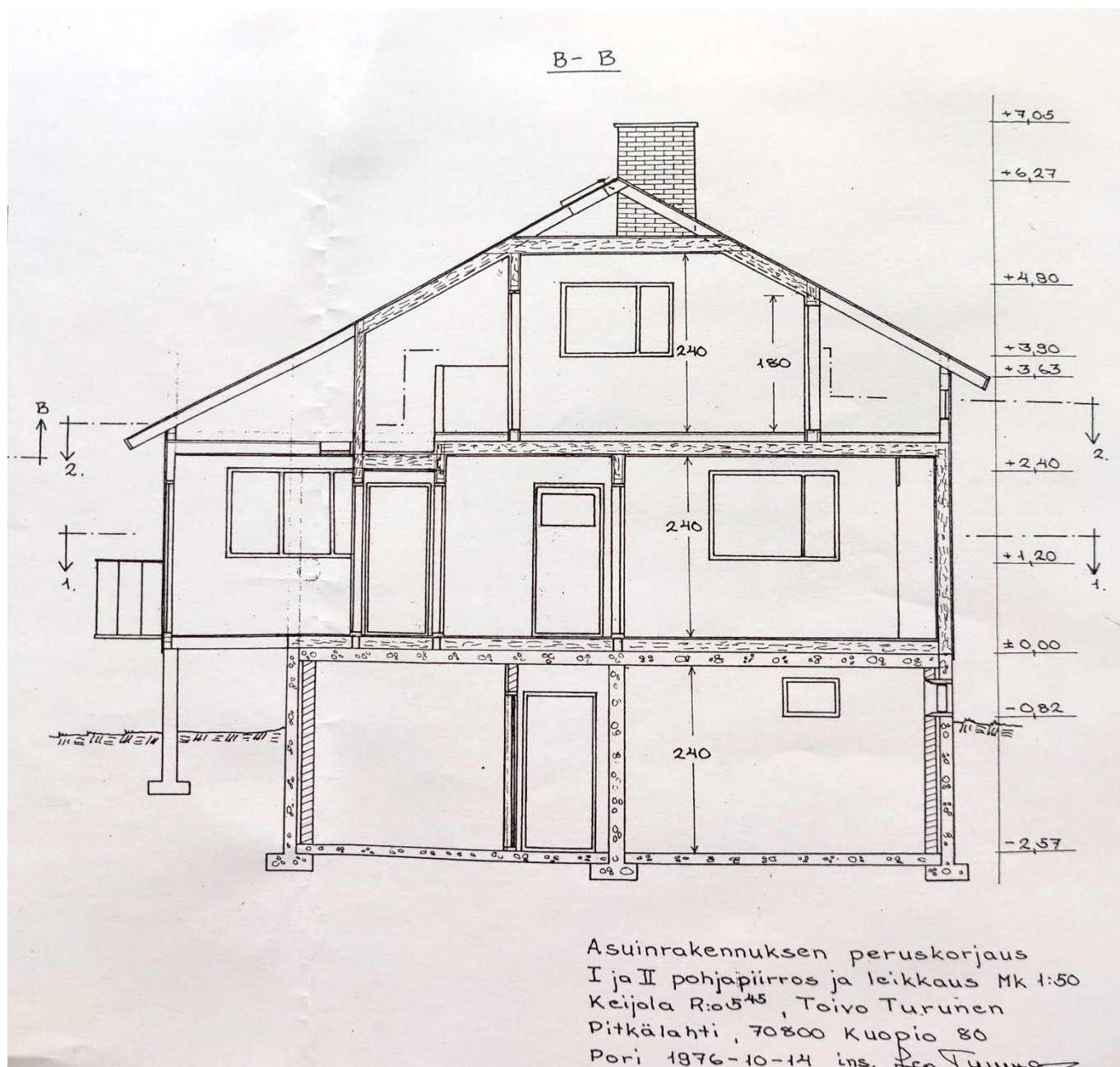
Suunnittelun kohteena on Kuopion Pitkälahdella sijaitseva kolmikerroksinen rintamamiestalo, jonka rakennusvuosi ei tullut tietooni. Talo on viimeksi peruskorjattu 1970-luvulla. Talossa on kaksi kerrosta ja kellari, joka on aikeissa muuttaa pesu- ja saunatilaksi. Keskikerros sisältää eteisen, keittiön, olohuoneen, pienen wc-tilan ja makuuhuoneen. Yläkerrassa on kaksi huonetta, joista toinen on pohjapiirroksen mukaan keittiö. Huoneiden lisäksi yläkerrassa on käytävä ja ullakotilaa, joista toisessa on pieni komero.

Asunnon omistaa tällä hetkellä pariskunta, joilla on alle 18-vuotias tytär ja koiria. Omistajat olivat jo saaneet alulle kellarikerroksen remontoinnin, joten sen suunnittelulle ei ollut enää tarvetta. Heidän suunnitelmissaan on remontoida koko talo, jotta siitä tulee nykyaikaiseen asumiseen soveltuva toimintoiltaan ja hieman modernimpi ulkonäöltään.

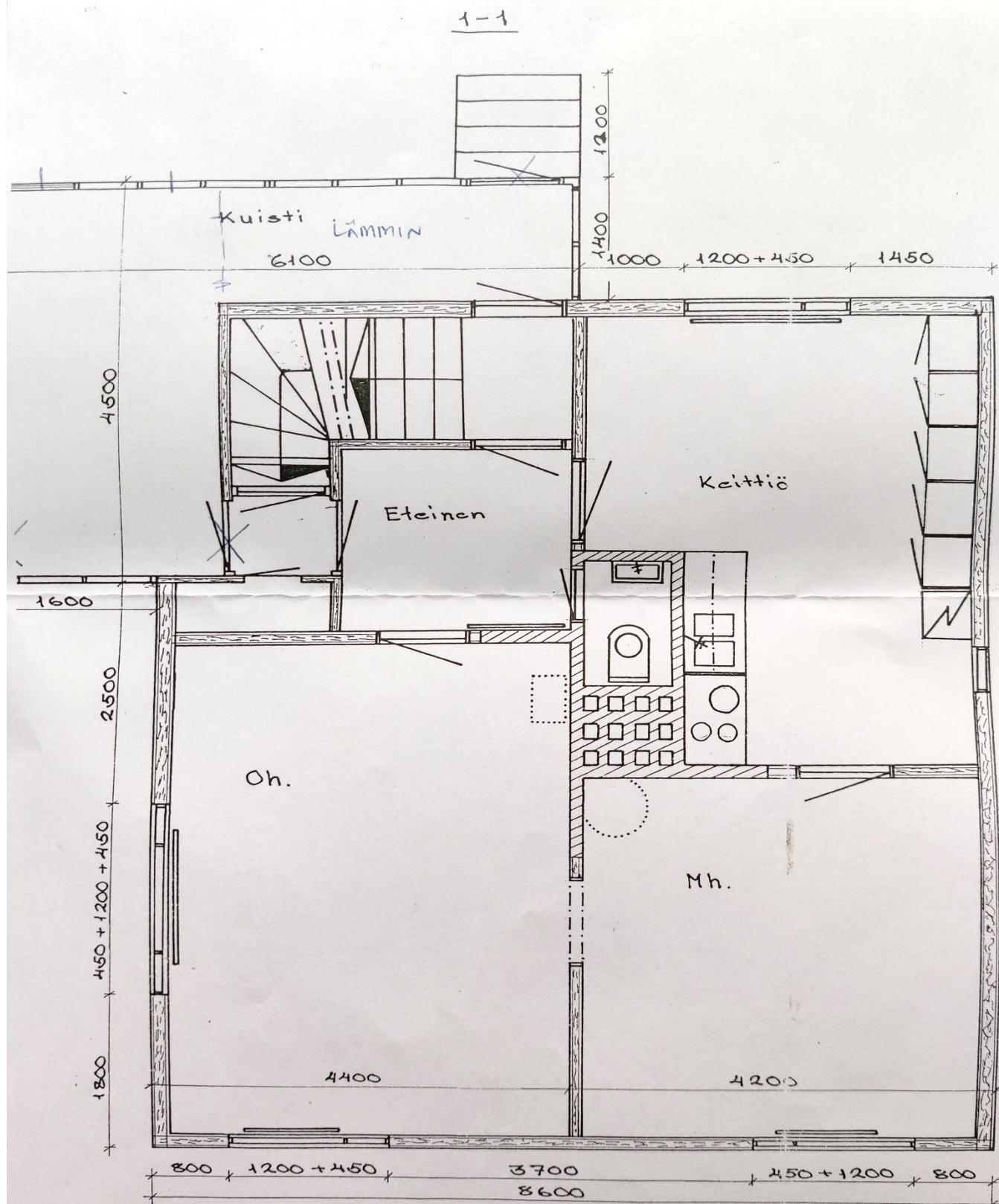
Seuraavat kuvat ovat kohteen piirrokset peruskorjausta varten vuodelta 1976.



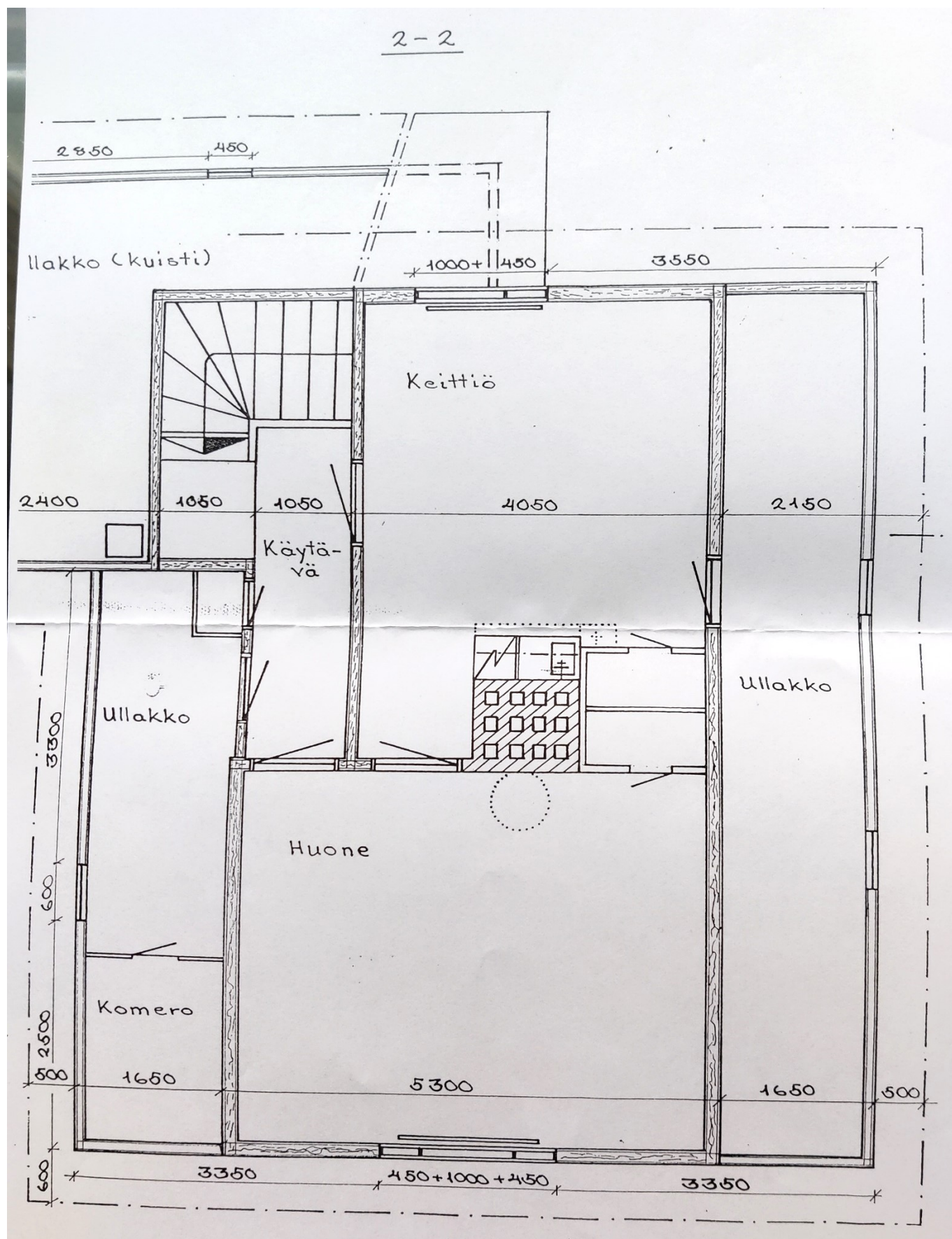
Kuva 6. Julkisivupiirros (Asiakkaan arkisto 2020)



Kuva 7. Poikkileikkaus (Asiakkaan arkisto 2020)



Kuva 8. Pohjapiirustus 1. krs (Asiakkaan arkisto 2020)



Kuva 9. Pohjapiirustus 2. krs (Asiakkaan arkisto 2020)

5.3 Alustavat tavoitteet

Sain toimeksiannon antaneelta sisustussuunnittelijalta listan asioita, joita asiakkaat haluavat uudelle suunnitelmalle. He tahtovat uudistaa täysin molemmat kaksi kerrosta, tarkoittaen sitä, että tilajako tulisi muuttumaan. Keskikerrokseen he haluavat keittiön, vanhempien makuuhuoneen, pienen WC:n sekä olohuonetilaa ja eteisen, johon he toivoivat lisää säilytystilaa vaatteille. Myös selkeyttä keskikerroksen tilajakoon toivottiin. Huomioon otettava asia on, että takka tulee jäämään paikalleen keskelle taloa sijoittuen siten olohuoneeseen. Keittiöön asiakkaat haluavat vaaleaa pintaa, altaan ikkunan eteen ja mahdollisimman vähän yläkaappeja, jolloin tila olisi avonaisempi.

Yläkertaan on toiveena kaksi makuuhuonetta, joista toinen tulee tyttärelle sekä jonkinlainen WC ja suihkutila. Tämän suunnitteluun sain vapaat kädet. Yläkerrassa tärkeä huomioon otettava asia on se, että tilassa on molemmin puolin vinokattoa, mikä rajoittaa suihkun paikkaa. Portaat sijoittuvat tilassa myös vinokaton alle, mikä täytyy ottaa suunnittelussa huomioon.

Koko suunnitelmaa ohjaa asiakkaan toive modernille ja nykyaikaiselle tyyliä. Lisäksi koko taloon on mahdollista sijoittaa ikkunat uudelleen, sillä ne menisivät vaihtoon joka tapauksessa. Alustavasti asiakkaalle tehdään muutamat pohjakuvat tiloista sekä visualisoinnit, joista näkee paremmin tilan ja materiaaleja.

6 SUUNNITTELUPROSESSI

6.1 Lähtökohdat

Suunnittelijalle annettiin vapaus, muutamia asiakkaan toiveita huomioon ottaen, joten mietittävää on paljon. Halusin noudattaa asiakkaan toiveita mahdollisimman pitkälle, pitäen kuitenkin mielessä rintamamiestalon rakenteen ja historian.

Rintamamiestalo on sisältä suorakaide, lähes neliön muotoinen ja keskellä taloa sijaitsee hormi. Hormin ympärillä on joitakin seiniä, jotka kannattelevat koko talon rakennetta, eli niitä ei olisi järkevää tai edes rakenteellisesti mahdollista muuttaa liikaa. Huonekorkeus jokaisessa kerroksessa on 2,4 metriä sekä yläkerran matalin kohta ennen ullakkotilojen seiniä on 1,8 metriä.

Keskikerroksessa on eteinen, tuulikaappi, keittiö, olohuone ja yksi makuuhuone. Talon hormin ympäri pääsee kiertämään huoneista ovien läpi. Talon keskellä hormin lähellä on hyvin pieni WC, joka on muutettavissa esim. komeroksi. Eteisessä sijaitsevat portaat vievät yläkertaan sekä kellariin ja ne ovat tuulikaapeissa piilossa seinien välissä. Toisessa tuulikaapissa, josta on poistettu ulko-ovi, sijaitsee pieni komero.

Kellarissa on kylpyhuone, sauna, varastotilaa ja kodinhoituhuone.

Yläkerrassa on porraskäytävä, kaksi huonetta, joista toinen on entinen keittiö, ullakkotilaa molemmin puolin taloa, ullakossa sijaitseva komero sekä vaatekaapit kummassakin huoneessa. Ne sijaitsevat toisiaan vastakkain.

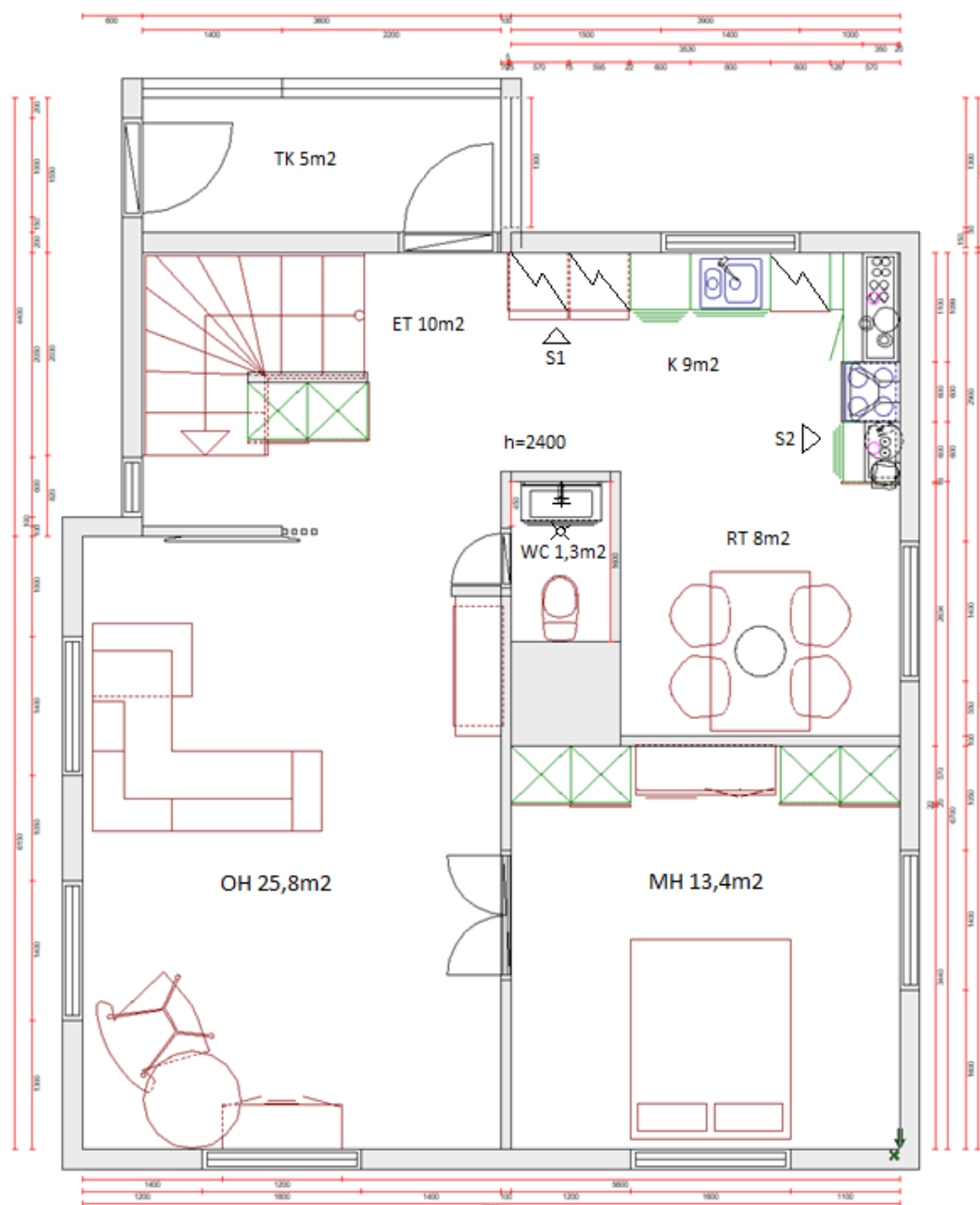
Tärkeintä suunnittelussa on tehdä alustavat tilasuunnitelmat, joista asiakas näkee, minkälaiset suunnitelmat voisivat olla mahdollisia Starkin valikoimasta. Alustavat ideat, jotka sain tässä vaiheessa työtä tehtyä, esittelin työn antaneelle sisustussuunnittelijalle, joka puolestaan antoi rakentavaa palautetta. Tein ensin ensimmäinen kerroksen tiloista liian suljettuja, kun ideana oli avata melkein kaikki seinät. Ohjaajani huomauttikin tästä, ja muutin tilat avonaisemmiksi lopullisiin suunnitelmiin.

Suunnittelutyö tehdään WINNER-nimisellä mallinnusohjelmalla, joka vastaa muita markkinoilla olevia CAD-ohjelmia, mutta se sisältää Starkin valikoimasta löytyviä tuotteita. Ohjelmaa päivitetään jatkuvasti, eikä se olekaan täydellinen vielä, vaikka onkin hyvä työkalu suunnitelmien teossa.

6.2 Tilaohjelma

Keskikerros: vaihtoehto 1

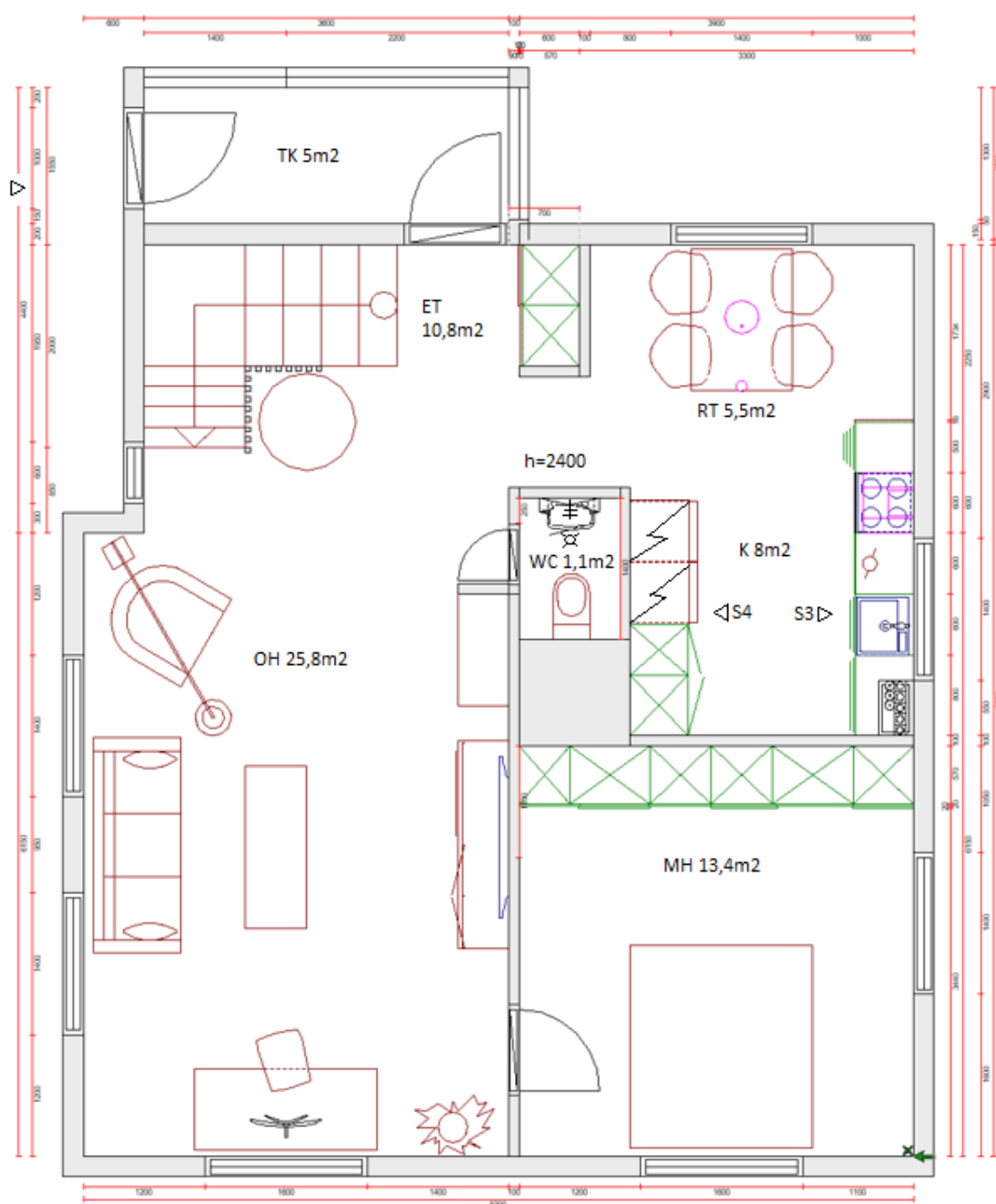
Ensimmäiseen kerrokseen tein kaksi erilaista pohjaa, jotta asiakkaalla olisi valinnanvaraa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa (kuva 10) on portaiden vieressä säilytystilaa ja keittiö avautuu suoraan ovelta vasemmalle. Keittiö on L-muotoinen, jolloin työtasoa on mahdollisimman paljon. Tässä pohjassa alkuperäistä WC:tä on suurennettu hiukan, jotta syvempi allaskaappi mahtuu seinälle. Olohuoneen ja eteisen väliin on jätetty seinää, joka muutetaan tehosteseinäksi, jolle voi sijoittaa esim. television. Olohuonetta ja vanhempien makuuhuonetta jakavat lasiset pariovet. Tässä makuuhuoneessa on kaksi liukuovikaappia, jolloin molemmille aikuiselle on oma kaappi, ja keskellä on tilaa senkille tai meikkipöydälle.



Kuva 10. Pohjakuva keskikerros, vaihtoehto 1 (Lappalainen 2021)

Keskikerros: vaihtoehto 2

Toisessa alakerran vaihtoehdossa (kuva 11) eteistä ja keittiötä rajaa eteisen liukuovikaapisto. Eteiskalusteen taakse jää paikka ruokailutilalle. Keittiö on kahdella seinällä, jolloin ikkunan edessä sijaitsee tarvittavat toiminnot ruoan laittamiselle ja selän taakse toiselle seinälle tulee ruoan säilytystilaa. Tässä vaihtoehdossa WC on jätetty ennalleen, jolloin tilassa on mahdollisimman pieni pesuallas. Olohuoneesta tulee avara ja sieltä näkee suoraan eteiseen sen koko pituudelta. Makuuhuoneeseen vievä ovi on tässä suunnitelmassa normaali umpinainen saranaovi, jolloin takan viereen jää vapaata tilaa esim. TV:lle. Makuuhuoneessa on koko seinälle levittyvä liukuovikaapisto, joissa on kaksi peili-ovea.



Kuva 11. Pohjakuva keskikerros, vaihtoehto 2 (Lappalainen 2021)

6.3 Materiaalit

Asiakkaan toiveena olivat vaaleat sävyt, joten materiaalit ja värimaailma muotoutuivat niiden pohjalta.

Keittiön tasoon valitsin alkuun kaksi vaihtoehtoa, jotka sopivat valkoisten mattapintaisten kaapinoviek ja vetolaatikoiden kanssa.

Molemmat laminaattitasot ovat Tälli Oy:n toimittamaa Formica IKI-tasomallistoa taivereunalla. Asiakkaan halutessa tämän saa myös suoralla reunalla. Tason vakiopaksuus on 30 mm, ja se saadaan tilattua suoraan tehtaalta asiakkaan tarvitsemiin mittoihin. (Tälli Oy 2021).



Kuva 13. Formica IKI-taso "Natural Oak" (Stark-suomi.fi julkaisuaika tuntematon)

Kuva 14. Formica IKI-taso "Grey Dust" (Stark-suomi.fi julkaisuaika tuntematon)

Lattiaan valitaan vaaleaa puunsävyä oleva parketti, vinyylilankku tai laminaatti asiakkaan mieltymyksen mukaan. Koiratalouteen yksi hyvä vaihtoehto olisi asentaa laadukas vinyylilankku, jolloin lattia olisi hiljainen ja kestävä. Lankulla on erinomainen iskunkestävyys, jolloin pinta pysyy parempana jopa laminaattiin verrattuna (Vinyylilattiakauppa julkaisupäivä tuntematon). Myös laadukas parketti on vastaavanlainen ja olisi enemmän talon henkeen sopiva, eli se ei sisällä muovia.

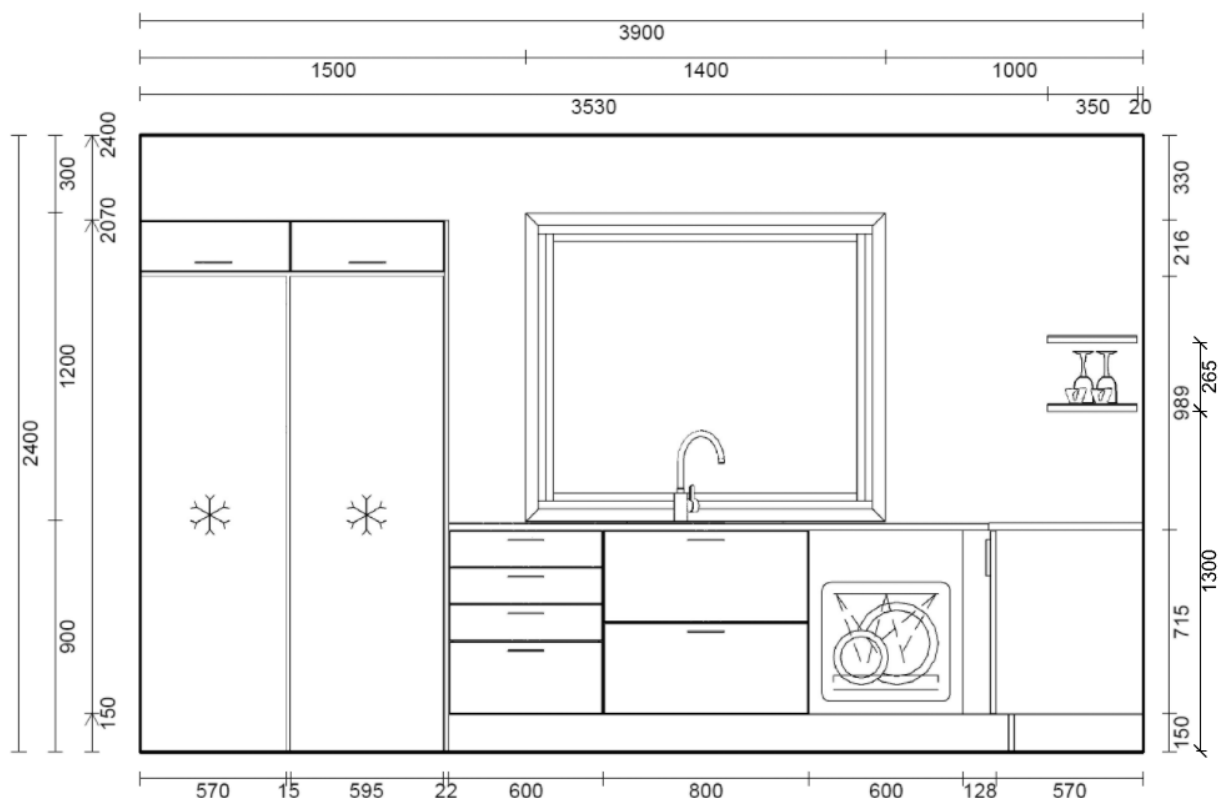


Kuva 15. Pergo vinyylilattia Optimum "Nordic White Oak" (Stark-suomi.fi julkaisuaika tuntematon)

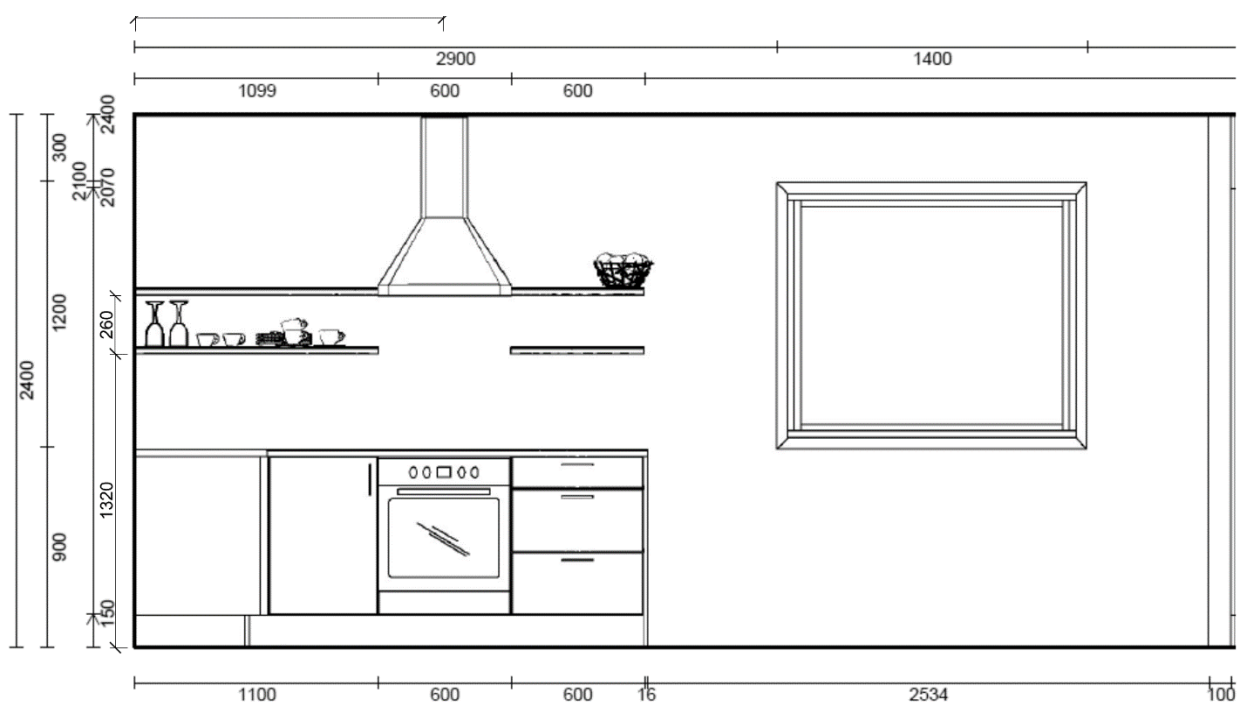
Kuva 16. Timberwise tammipuulattia "Snöhetta" (Stark-suomi.fi julkaisuaika tuntematon)

6.4 Keittiön kalustesuunnitelma

Vaihtoehto 1: Ensimmäisessä vaihtoehdossa keittiö alkaa suoraan ovesta sisälle tultua. Järjestys ovelta on: pakastin, jääkaappi, laatikosto, allaskaappi, astianpesukone, piilokulmakaappi, uuni ja laatikosto. Uunin seinällä on molemmin puolin avohyllyjä säilytystilan lisäämiseksi. Allas on asiakkaan toiveen mukaisesti ikkunan edessä, ja järjestys on mietitty loogiseksi niin, että tilaan mahtuu mahdollisimman paljon säilytystilaa ja ruoanlaitto on sujuvaa.



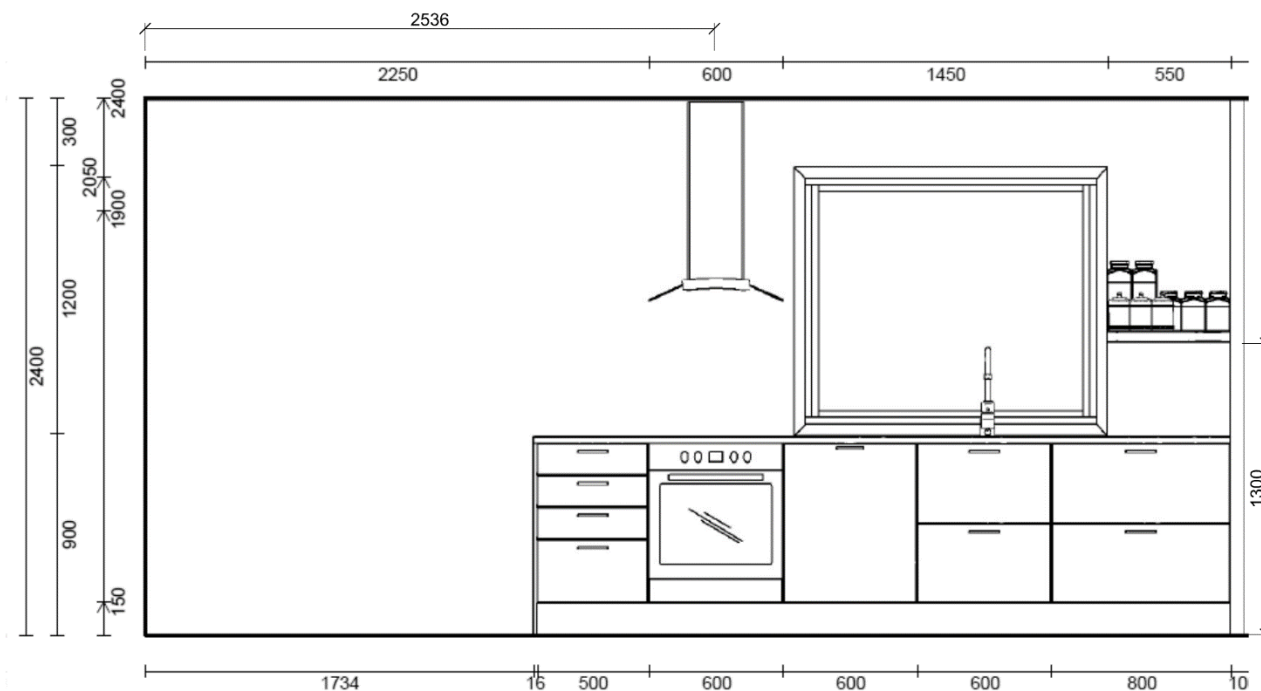
Kuva 18. Keittiö 1, seinäprojektio S1 (Lappalainen 2021)



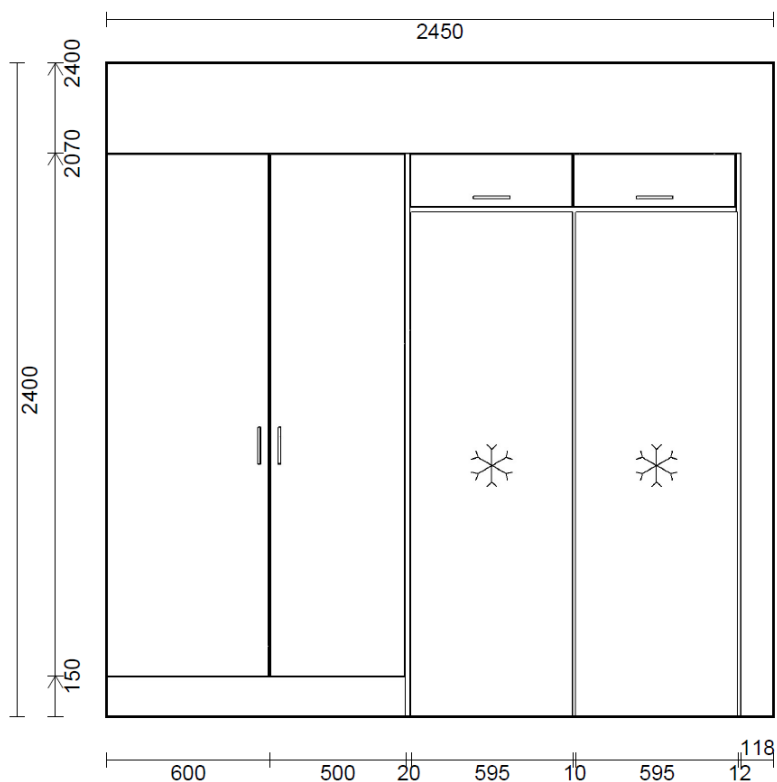
Kuva 17. Keittiö 1, seinäprojektio S2 (Lappalainen 2021)

Vaihtoehto 2: Toisessa vaihtoehdossa keittiö on kahdella seinällä. Ikkunaseinällä on vasemmalta oikealle laatikosto, uuni, astianpesukone, allaskaappi ja laatikosto. Tässäkin allas on ikkunan edessä ja toiminnot on aseteltu niin, että tilassa on tarpeeksi laskutilaa. Ikkunan toiselle puolelle mahtuu avohyllyjä.

Toisella puolella seinällä on kaksi korkeaa kaappia, joiden sisälle voi valita esim. hyllyt tai ulosvedettävät hyllylaatikot joko molempiin tai vain toiseen kaappiin. Niiden jälkeen lähimpänä sisääntuloa on pakastin ja jääkaappi.



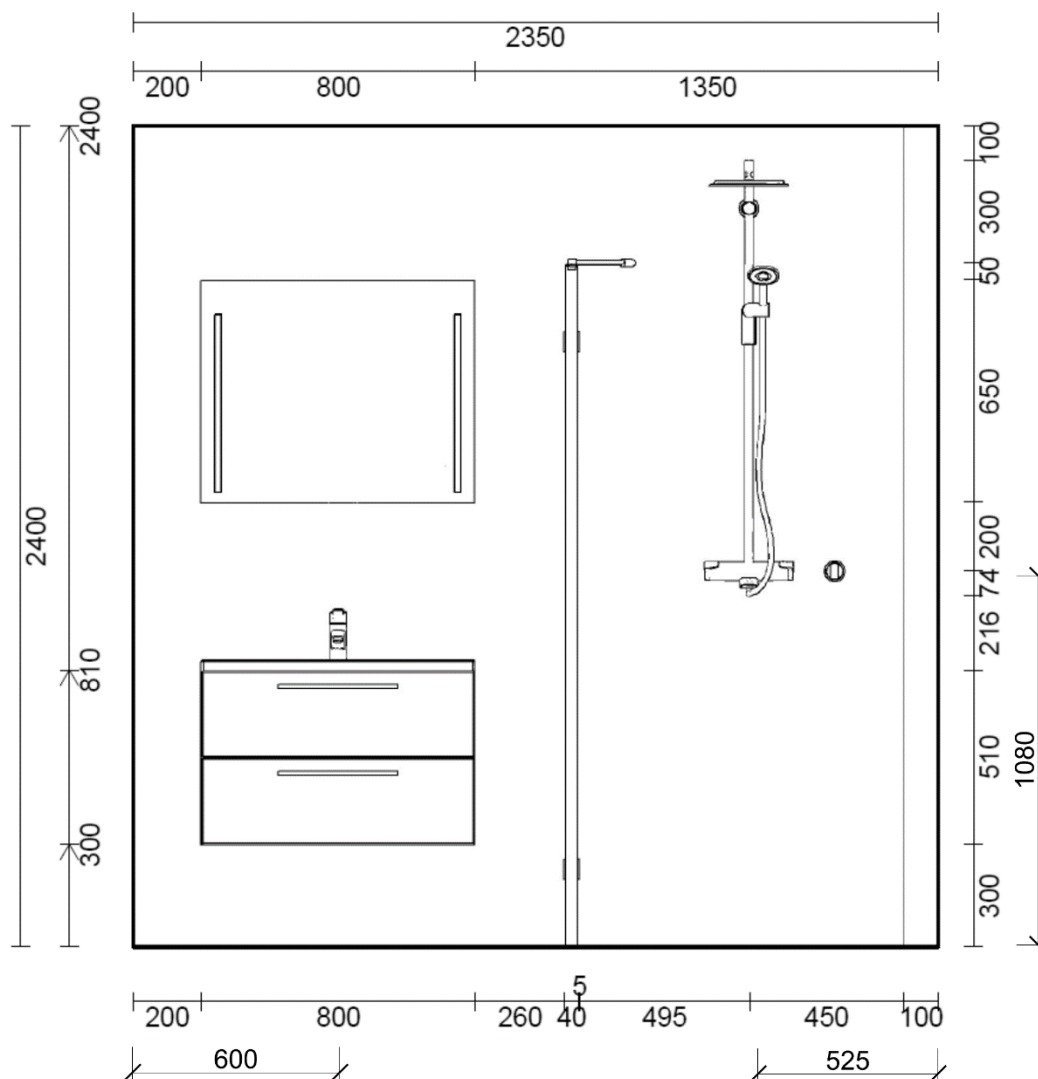
Kuva 19. Keittiö 2, seinäprojektiio S3 (Lappalainen 2021)



Kuva 20. Keittiö 2, seinäprojektiio S4 (Lappalainen 2021)

6.5 Yläkerran kylpyhuoneen kalustesuunnitelma

Yläkerran rajallisen tilan ja vinokaton vuoksi kylpyhuoneesta pitää tehdä mahdollisimman tiivis ja käytännöllinen. Kylpyhuone on sijoitettu keskelle taloa hormin viereen ja nykyisen pienen WC:n yläpuolelle, jolloin putkistot olisi helppo vetää samalle kohdalle. Suihkulle on varattu oma alueensa ja kalusteita suojaa lasinen suihkuseinä. Peilin alapuolelle mahtuu 800 mm leveä allaskaappi, ja WC-istuin on sijoitettu sitä vastapäätä.



Kuva 21. Kylpyhuone yläkerta seinäprojektiio S5 (Lappalainen 2021)

6.6 Visualisoinnit



Kuva 22. Eteinen visualisointi 1: portaikko ja uusi liukuovikaappi (Lappalainen 2020)

Keskikerros vaihtoehto 1



Kuva 23. WC visualisointi 1: laajennettu WC (Lappalainen 2020)



Kuva 25. Keittiö 1, visualisointi 1 (Lappalainen 2020)



Kuva 24. Keittiö 1, visualisointi 2 (Lappalainen 2020)



Kuva 26. Olohuone 1, visualisointi 1: olohuoneen tehosteseinä (Lappalainen 2020)



Kuva 27. Olohuone 1, visualisointi 2: makuuhuoneen lasiset pariovet (Lappalainen 2020)



Kuva 28. Makuuhuone visualisointi 1 (Lappalainen 2020)

Keskikerros vaihtoehto 2



Kuva 29. Eteinen visualisointi 2: portaat ja liukuovikaapisto (Lappalainen 2020)



Kuva 30. WC visualisointi 2: alkuperäisen kokoinen WC (Lappalainen 2020)



Kuva 31. Keittiö 2, visualisointi 1 (Lappalainen 2020)



Kuva 32. Keittiö 2, visualisointi 2 (Lappalainen 2020)



Kuva 33. Olohuone 2, visualisointi 1 (Lappalainen 2020)



Kuva 34. Olohuone 2, visualisointi 2 (Lappalainen 2020)



Kuva 35. Makuuhuone visualisointi 2 (Lappalainen 2020)

Yläkerta



Kuva 36. Käytävä visualisointi 1 (Lappalainen 2020)



Kuva 37. Käytävä visualisointi 2 (Lappalainen 2020)



Kuva 38. Yläkerta makuuhuone 1 visualisointi (Lappalainen 2020)



Kuva 39. Kylpyhuone visualisointi (Lappalainen 2020)



Kuva 40. Yläkerta makuuhuone 2, visualisointi 1 (Lappalainen 2020)



Kuva 41. Yläkerta makuuhuone 2, visualisointi 2 (Lappalainen 2020)

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen oli mielekästä, sillä pidän etenkin keittiöiden ja tilajaon suunnittelusta. Vaikka yksityisten asuntojen suunnittelu ei olekaan kovin monimutkaista, on silti mielenkiintoista koittaa miettiä järkeviä ja asiakkaalle sopivia ratkaisuja, joilla tehdä kodista esteettinen mutta kuitenkin käytännöllinen ja järjestykseltään looginen.

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella asiakkaan rintamamiestaloon nykyaikaiset ja käytännölliset tilat talon uudistamiseen. Tärkeimpänä olivat pohjapiirustukset ja visualisoinnit, joista näkee, miten kaikki sijoitellut tavarat mahtuvat tilaan. Harmikseni en saanut palautetta asiakkailtani, joille suunnitelmat niiden valmistuessa palautettiin sähköpostilla. Olisi ollut arvokasta kuulla, olinko onnistunut juuri heidän talonsa sisustuksen suunnittelussa. Sain kuitenkin ohjaajaltani Starkilla palautetta, ja hänen mielestään suunnitelmat olivat onnistuneet ja osan suunnitelmista hänkin olisi tehnyt samantyyllisesti. Toisena tavoitteena oli selvittää tulevaisuuden näkymiä maallemuutosta. Sain itselleni hyvän ymmärryksen nykytilanteesta ja mahdollisista tulevaisuuden näkymistä.

Opinnäytetyön teko alkoi vuoden 2020 loppupuolella ja kesti vuoden 2021 kevääseen asti. Suunnittelutyö alkoi ensimmäisenä, sillä halusin saada asiakkaalle suunnitelmat mahdollisimman nopeasti. Samalla kirjoitin muistiinpanoja suunnittelutyön tekemisestä sekä tutkin rintamamiestalojen historiaa alustavasti. Sain toimeksiannon antaneelta Starkin sisustussuunnittelijalta suunnittelutyön aikana välipalautetta, jonka pohjalta parantelin suunnitelmia. Tein opinnäytetyötä kuitenkin itsenäisesti ja olin jo harjoittelun aikana oppinut, miten Starkilla sisustussuunnitteluohjelma ja suunnittelu asiakkaille toimivat. Lopulliset suunnitelmat, joista syntyi ensimmäiseen kerrokseen kaksi keittiövaihtoehtoa ja yläkertaan uusi märkätila sekä molempiin kerroksiin uudet tilajaot, lähtivätkin asiakkaalle marraskuussa kuukausi ennen harjoittelujaksoni loppua.

Tutkimusosuuden tein vuoden vaihtuessa keväällä ja se eteni tasaiseen tahtiin. Huomasin maallemuuton olevan aiheena melko suosittu viime aikoina, joten aiheesta löytyi tuoreita artikkeleja ja haastatteluja suhteellisen paljon. Etsin kuitenkin enemmän tilastoituja tutkimuksia, joten sisältöä piti suodattaa jonkin verran.

Suunnittelutyön tein Starkin suunnittelijoilta löytyvällä WINNER 3D-suunnitteluohjelmalla, joka on tehty Starkin suunnittelijoille ja siitä löytyy Starkin valikoimaan kuuluvia tuotteita. Tällä ohjelmalla työn teko oli helppoa ja nopeaa. Eri vaihtoehtojen tekeminen oli sujuvaa, sillä pohjan pystyi säilyttämään ja laittamaan siihen uudet sisusteet. Visualisointikuvien asetuksia piti säätää, jotta niistä tulisi sopivat ennen asiakkaille näyttämistä. Kirjoittamisvaihe lähti nopeasti liikkeelle muistiinpanojen ansiosta, mutta loppua kohden jouduin pitämään pieniä taukoja, jolloin etsin uutta lisättävää tutkimusosioon.

Tutkimusosio jäi hieman irralliseksi itse suunnittelusta, sillä valitsin sen vasta siinä vaiheessa, kun työ asiakkaalle oli jo työn alla. Aihe oli kuitenkin omasta mielestäni niin mielenkiintoinen ja liittyi osin rintamamiestaloihin, joten halusin pitää sen osana opinnäytetyötä. Parannettavaa olisi siis mielestäni ollut löytää jokin muu tutkimisen aihe, joka sitoo teoriaosuuden tiukemmin itse suunnittelutyöhön.

LÄHTEET

- Arkkitehtuurimuseo julkaisupäivä tuntematon. Johdanto jälleenrakennuskauteen. Verkkojulkaisu. <https://www.mfa.fi/kokoelmat/tietopaketit/jalleenrakennuskausi/>. Viitattu 18.2.2021.
- Arkkitehtuurimuseo julkaisupäivä tuntematon. Jälleenrakentamisen arkkitehtuuri. Verkkojulkaisu. <https://www.mfa.fi/kokoelmat/tietopaketit/jalleenrakennuskausi/jalleenrakentamisen-arkkitehtuuri/>. Viitattu 18.2.2021.
- Dufva, Mikko 2020. Sitran selvityksiä 162 - Megatrendit 2020. Pdf-tiedosto. Julkaistu tammikuussa 2020. <https://media.sitra.fi/2019/12/15143428/megatrendit-2020.pdf>. Viitattu 8.3.2021.
- EPressi 20.5.2020. Maalle muuttaminen kiinnostaa suomalaisia. Verkkojulkaisu. <https://www.epressi.com/tiedotteet/kotimaa/maalle-muuttaminen-kiinnostaa-suomalaisia.html>. Viitattu 6.4.2021.
- LähiTapiola 19.8.2020. Kaupunkilaisista joka kolmas harkinnut muuttoa pois kaupungista. Verkkojulkaisu. <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/uutiset-ja-tiedotteet/uutiset/uutinen/1509565540599>. Viitattu 28.3.2021.
- Maakunnittaiset ennusteet – Kooste MDI:n maakuntien väestöennusteesta vuoteen 2040 2019. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. Pdf-tiedosto. Julkaistu 15.3.2019. https://www.mdi.fi/content/uploads/2019/03/maakunnittainen_ennuste.pdf. Viitattu 6.4.2021.
- Maakuntakeskusten väestöennuste 2040 – C23-maakuntien keskukset, työssäkäyntialueet ja muu maakunta 2019. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. Pdf-tiedosto. Julkaistu 16.5.2019. https://www.mdi.fi/content/uploads/2019/05/C23_vaestoennuste.pdf. Viitattu 6.4.2021.
- MDI 16.5.2019. C23-maakuntakeskusten väestöennuste 2040: Väestö keskittyy, mutta puolessa maakunnista on kuitenkin kasvava keskus. Verkkojulkaisu. <https://www.mdi.fi/ennuste2040/>. Viitattu 6.4.2021.
- MDI 15.3.2019. Manner-Suomessa kolme kasvavaa maakuntaa vuoteen 2040 mennessä. Verkkojulkaisu. <https://www.mdi.fi/ennuste2040/>. Viitattu 6.4.2021.
- Rinne, Hannu. 2013. Perinnemestarin rintamamiestalo. Helsinki: WSOY.
- STARK 2020. Domestic Keittiövalikoima. Esite. <https://stark-suomi.24mags.com/stark/domestickeit-tioesite2020>
- STARK 2020. Kylpyhuonetuote-esite. Esite. <http://view.24mags.com/stark/kylpyhuone-esite-2019#/page=68>
- Tapio, Jaana 2015. Vanhan talon entisöinti koukuttaa. Yhteishyvä -verkkolehti 24.3.2015. <https://yhteishyva.fi/koti/vanhan-talon-entisointi-koukuttaa/article-465121>. Viitattu. 30.3.2021.
- Tälli Oy julkaisupäivä tuntematon. Taivereunataso. Verkkojulkaisu. <http://www.tallioy.com/interior/tasot/taivereunataso>. Viitattu 2.2.2021.
- Vainio, Aimo & Pasonen, Jukka 2019. Lähes miljoona suomalaista miettii vakavasti maallemuuttoa – yrittäjistäkin lähes kolmasosa. Maaseudun Tulevaisuus -verkkolehti 16.12.2019. <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/politiikka/artikkeli-1.764349>. Viitattu 4.3.2021.
- Vinyylilattiakauppa julkaisupäivä tuntematon. Vinyylilikorkki: lämpimin vinyylilattia vai valheellisesti markkinoitu? Nordic Floors Oy:n Vinyylilankkublogi. <https://vinyylilattiakauppa.fi/blog/vinyylilikorkki-lampimin-vinyylilattia-vai-valheellisesti-markkinoitu/>. Viitattu 28.1.2021.

Wikipedia julkaisuaika tuntematon. Tyyppitalo. Verkkojulkaisu. Päivitetty 19.3.2021. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Tyyppitalo>. Viitattu 2.2.2021.

Yle 10.6.2016. Kolmikymppiset ovat asuntomarkkinoiden häviäjiä – "Mistä nuoret löytävät rahat asuntoihin?". Verkkojulkaisu. <https://yle.fi/uutiset/3-8938636>. Viitattu 19.3.2021.

Yle 29.2.2020. Murtuuko megatrendi? – Maallemuutto voikin olla tulevaisuudessa suosittua. Verkkojulkaisu. <https://yle.fi/uutiset/3-11233350>. Viitattu 19.3.2021.

KUALÄHTEET

Kuva 1 Maaseudun tulevaisuus.fi, 16.12.2019. Haaveiletko muutosta maaseudulle? -kaavio. Digikuva. Saatavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/politiikka/artikkeli-1.764349>

Kuva 2 MDI.fi, 15.3.2019. Maakuntien ennuste 2017–2040. Digikuva. Saatavissa: https://www.mdi.fi/content/uploads/2019/03/maakunnittainen_ennuste.pdf

Kuva 3 MDI.fi, 16.5.2019. Kaupunkiseutujen väestönkehitys 2018–2040. Digikuva. Saatavissa: https://www.mdi.fi/content/uploads/2019/05/C23_vaestoennuste.pdf

Kuva 4 MDI.fi, 16.5.2019. Työssäkäyntialueet. Digikuva. Saatavissa: https://www.mdi.fi/content/uploads/2019/05/C23_vaestoennuste.pdf

Kuva 5 Kansallisarkisto. Asutushallituksen tyyppi "Er.As.tyyppi no 4" vuodelta 1937. Saatavissa: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Tyypitalo#/media/Tiedosto:Asutushallitus1543.jpg>

Kuva 6 Julkisivupiiirros. Sijainti: Kuopio 2020: Asiakkaan arkisto.

Kuva 7 Poikkileikkaus. Sijainti: Kuopio 2020: Asiakkaan arkisto.

Kuva 8 Pohjapiirustus 1. krs. Sijainti: Kuopio 2020: Asiakkaan arkisto.

Kuva 9 Pohjapiirustus 2. krs. Sijainti: Kuopio 2020: Asiakkaan arkisto.

Kuva 10 Lappalainen, Sanna 2021. Pohjakuva keskikerros, vaihtoehto 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 11 Lappalainen, Sanna 2021. Pohjakuva keskikerros, vaihtoehto 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 12 Lappalainen, Sanna 2021. Pohjakuva yläkerta. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 13 FORMICA, julkaisuaika tuntematon. IKI-taso F1079 PGN 30x600x3600 mm R5. Digikuva. Saatavissa: <https://www.stark-suomi.fi/fi/iki-taso-f1079-pgn-30x600x3600-mm-r5>

Kuva 14 FORMICA, julkaisuaika tuntematon. IKI-taso F1787 MAT 30x600x3600 mm R5. Digikuva. Saatavissa: <https://www.stark-suomi.fi/fi/iki-taso-f1787-mat-30x600x3600-mm-r5>

Kuva 15 PERGO, julkaisuaika tuntematon. Vinyylilattia Optimum Nordic White Oak 4,5 mm KL33. Digikuva. Saatavissa: <https://www.stark-suomi.fi/fi/vinyylilattia-optimum-nordic-white-oak-4-5-mm-kl33>

Kuva 16 TIMBERWISE, julkaisuaika tuntematon. Puulattia tammi Classic Snöhetta 14,5 mm. Digikuva. Saatavissa: <https://www.stark-suomi.fi/fi/puulattia-tammi-classic-sn%C3%B6hetta-14-5-mm>

Kuva 17 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 1, seinäprojektio S1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 18 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 1, seinäprojektio S2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 19 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 2, seinäprojektio S3. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 20 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 1, seinäprojektio S4. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 21 Lappalainen, Sanna 2021. Kylpyhuone yläkerta seinäprojektiio S5. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 22 Lappalainen, Sanna 2021. Eteinen visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 23 Lappalainen, Sanna 2021. WC visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 24 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 1, visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 25 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 1, visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 26 Lappalainen, Sanna 2021. Olohuone 1, visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 27 Lappalainen, Sanna 2021. Olohuone 1, visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 28 Lappalainen, Sanna 2021. Makuuhuone visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 29 Lappalainen, Sanna 2021. Eteinen visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 30 Lappalainen, Sanna 2021. WC visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 31 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 2, visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 32 Lappalainen, Sanna 2021. Keittiö 2, visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 33 Lappalainen, Sanna 2021. Olohuone 2, visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 34 Lappalainen, Sanna 2021. Olohuone 2, visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 35 Lappalainen, Sanna 2021. Makuuhuone visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 36 Lappalainen, Sanna 2021. Käytävä visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 37 Lappalainen, Sanna 2021. Käytävä visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 38 Lappalainen, Sanna 2021. Yläkerta makuuhuone 1 visualisointi. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 39 Lappalainen, Sanna 2021. Kylpyhuone visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 40 Lappalainen, Sanna 2021. Yläkerta makuuhuone 2, visualisointi 1. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

Kuva 41 Lappalainen, Sanna 2021. Yläkerta makuuhuone 2, visualisointi 2. Sijainti: Kuopio 2021: Sanna Lappalainen sähköinen arkisto.

LIITE 1: HUONEKORTIT

Huonekortit sisältävät alustavat tuotteet, joilla suunnitelmaa on lähdetty rakentamaan. Kaikki tuotteet ovat Starkin tavarantoimittajilta.

Hinta puuttuu näistä huonekorteista, sillä suunnitelma ei ole lopullinen ja tarjous pyydetään vastuumyyjän kautta suoraan toimittajilta.

Huonekorttien lisäksi Starkin sisustussuunnittelija antaa asiakkaalle myös työselosteen, josta selviää mihin ja miten kaikki tilatut tuotteet asennetaan. Selosteesta on apua kenelle tahansa, joka asentaa kalusteet ja sisusteet paikoilleen; oli se sitten itse keittiön tilaaja tai asiakkaan palkkaama asentaja.

Tuotetiedot ovat Starkin keittiö ja kylpyhuone -esitteistä. Eteisen ja keskikerroksen makuuhuoneen liukuovikaapistot olivat niin uusi tuoteryhmä valikoimassa, ettei niistä ollut vielä esitettä, jonka takia niistä puuttuu tarkat tiedot.

- 1. vaihtoehto: keittiö

Tuotekoodi	Tuotemerkki	Tuote
19ED	DOMESTIC	Kylmäkonekaappi 2070 kahdelle
78HE	ELECTROLUX	Jääkaappi ERF4114AOW
78HG	ELECTROLUX	Pakastin EUF2745AOW
PX73	DOMESTIC	Varmuusallas 60 cm kylmälaitteen alle 2kpl
19HA	DOMESTIC	Alakaapin irtosivu 2kpl
32OK	DOMESTIC	Laatikosto neljällä laatikolla M60
19BO	DOMESTIC	Allaskaappi kahdella laatikolla M80
55NE	ELECTROLUX	Integroitava astianpesukone ESL5205LO
PX71	DOMESTIC	Varmuusallas 60 cm astianpesukoneen alle
19BH	DOMESTIC	Piilokulmakaappi oikea M50 slide out
19BI	DOMESTIC	Uunikaappi laatikolla M60
35QT	ELECTROLUX	Kaluste-uuni COB400W
40OV	ELECTROLUX	Induktio-allas HO1620S (kehuksetön)
19AV	DOMESTIC	Laatikosto kolmella laatikolla M60
74PR	FORMICA	IKI -Työtaso F1787 MAT Grey Dust, sileä
12PM	GRIP	Cubix, kromi 128 mm

- 2. vaihtoehto: keittiö

Tuotekoodi	Tuotemerkki	Tuote
19HA	DOMESTIC	Alakaapin irtosivu
32OJ	DOMESTIC	Laatikosto neljällä laatikolla M50
19BI	DOMESTIC	Uunikaappi laatikolla M60
35QT	ELECTROLUX	Kaluste-uuni COB400W
55NE	ELECTROLUX	Integroitava astianpesukone ESL5205LO
19BN	DOMESTIC	Allaskaappi kahdella laatikolla M60
19AS	DOMESTIC	Laatikosto kahdella laatikolla M80
19DC	DOMESTIC	Korkea kaappi 2070 hyllyillä ja ovella M60
19DE	DOMESTIC	Korkea kaappi 2070 sisälaatikoilla ja ovella M50
19ED	DOMESTIC	Kylmäkonekaappi 2070 kahdelle
78HE	ELECTROLUX	Jääkaappi ERF4114AOW
78HG	ELECTROLUX	Pakastin EUF2745AOW
PX73	DOMESTIC	Varmuusallas 60 cm kylmälaitteen alle 2kpl

67AM 12PM	FORMICA GRIP	IKI -Työtaso F1079 PGN Natural Oak, puusyy Cubix, kromi 128 mm
--------------	-----------------	---

- 1. WC vaihtoehto keskikerros

Tuotekoodi	Tuotemerkki	Tuote
36HI, 36HG 34PU FÖ22	DOMESTIC DOMESTIC SVEDBERGS	CITY 600, allaskaappi ja posliiniallas, valkoinen, kromivedin LED-valopeili Emma 800x700 mm IP44 WC-istuin 9085, piiloviemäri s-lukolla, kaksoishuuhtelu

- 2. WC vaihtoehto keskikerros

Tuotekoodi	Tuotemerkki	Tuote
78AR, 40JQ IÅ96 FÖ22	SVEDBERGS DOMESTIC SVEDBERGS	SKAPA 450, allaskaappi ja posliiniallas, valkoinen Peilikaappi 60 cm kahdella ovella, kaksi lasihyllyä WC-istuin 9085, piiloviemäri s-lukolla, kaksoishuuhtelu

- Kaapistot yläkerta

Tuotekoodi	Tuotemerkki	Tuote
19DU 19DC 25RE 19DB	DOMESTIC DOMESTIC DOMESTIC DOMESTIC	Korkea kaappi 2070 koreilla ja ovella M60 (2. krs iso MH) Korkea kaappi 2070 hyllyillä ja ovella M60 (2. krs iso MH) -"- 2070 hyllyillä, vaatetangolla ja ovella M60 (2. krs iso MH) Korkea kaappi 2070 hyllyillä ja ovella M50 (2. krs iso MH)
19DC 25RE 19DT	DOMESTIC DOMESTIC DOMESTIC	Korkea kaappi 2070 hyllyillä ja ovella M60 (2. krs pieni MH) -"- 2070 hyllyillä, vaatetangolla ja ovella M60 (2. krs pieni MH) Korkea kaappi 2070 koreilla ja ovella M50 (2. krs pieni MH)

- Kylpyhuone yläkerta

Tuotekoodi	Tuotemerkki	Tuote
36HM, 36HL 34PU FÖ22 13CS 17MD 26UC KI49	DOMESTIC DOMESTIC SVEDBERGS ORAS DOMESTIC VILLEROY&BOCH	City 800 kiiltävä valkoinen, allaskaappi ja posliiniallas LED-valopeili Emma 800x700 mm IP44 WC-istuin 9085, piiloviemäri s-lukolla, kaksoishuuhtelu Sadesuihkuhana Optima 7193 KJPV, sisältää käsisuihkun Express taittuva suihkuseinä 87x190 cm, kirkas lasi Spotlight seinälaatta 30x60 cm, light grey Alba lattialaatta 10x10 cm, grey

- Liukuovikaapistot

Tuote

Eteinen: 2 kpl M60 kaappia, 1 peiliovi, 1 puukuviainen ovi

Makuuhuone 1. vaihtoehto: 4 kpl M60 kaappia, 2 peiliovea, 2 puukuvioista ovea

Makuuhuone 2. vaihtoehto: 1 kpl M50, 2 kpl M80, 3 kpl M60 kaappia, 2 peiliovea, 4 puukuvioista ovea